

Regeringens proposition

2005/06:189

Ändringar i patentlagen

Prop.
2005/06:189

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Harpsund den 16 mars 2006

Göran Persson

Ulrica Messing
(Näringsdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

Lagrådsremissen behandlar frågan om ett svenskt tillträde till överenskommelsen om tillämpning av artikel 65 i den europeiska patentkonventionen, den s.k. Londonöverenskommelsen. Överenskommelsen syftar till att minska patenthavarnas översättningskostnader för europeiska patent, dvs. patent som har meddelats med stöd av den europeiska patentkonventionen. Hittills har i patentlagen (1967:837) ställts krav på fullständig översättning av europeiska patent till svenska för att sådana patent skall bli gällande i Sverige. Regeringen föreslår att riksdagen skall godkänna Londonöverenskommelsen. Som en följd av detta förslag föreslås vidare ändringar i patentlagen av följande innebörd. Kravet på fullständig översättning som förutsättning för giltighet tas bort. En förutsättning för att ett europeiskt patent skall bli giltigt i Sverige fortsättningsvis blir att de s.k. patentkraven, som anger patentskyddets omfattning, översätts till svenska medan den s.k. patentbeskrivningen kan finnas på svenska eller engelska. Vidare föreslås en ny bestämmelse i patentlagen som ger domstol möjlighet att vid patenttvister kräva in en fullständig översättning av en europeisk patentskrift till svenska. Lagändringarna föreslås träda i kraft den dag regeringen bestämmer.

1	Förslag till riksdagsbeslut.....	4
2	Förslag till lag om ändring i patentlagen (1967:837).....	5
3	Ärendet och dess beredning.....	8
4	Patent – en överblick	8
4.1	Inledning	8
4.2	Den svenska patentlagen.....	10
4.2.1	Inledning	10
4.2.2	Förutsättningar för svenskt nationellt patent ..	10
4.3	Europeisk patenträtt	12
4.3.1	Inledning	12
4.3.2	Den europeiska patentkonventionen (EPC)....	13
5	Londonöverenskommelsen.....	14
5.1	Inledning	14
5.2	Londonöverenskommelsen – historik och innehåll	16
5.3	Språkfrågans behandling i vissa immaterialrättsliga regelverk	18
5.3.1	Patentlagen, patentkungörelsen och PRV:s patentbestämmelser.....	18
5.3.2	Patentlagstiftningen i andra nordiska länder...	18
5.3.3	Europeiska patentkonventionen.....	19
5.3.4	Europeiska kommissionens förslag till förordning om gemenskappatent.....	19
5.3.5	EG-förordningen om gemenskapsvaru- märken	20
5.3.6	Madridsystemet.....	21
5.3.7	EG-förordningen om gemenskapsform- givning	22
5.4	Redogörelse för vissa undersökningar	22
6	Sveriges tillträde till Londonöverenskommelsen	24
7	Lagändringar med anledning av Londonöverenskommelsen.....	34
7.1	Krävs det särregler i fråga om sanktioner för patent- intrång när patentbeskrivningar inte finns på svenska?	34
7.2	Ändringar i översättningsregler m.m.	38
8	Ikraftträdande m.m.	41
9	Ekonomiska konsekvenser m.m.	42
10	Författningskommentar	45
Bilaga 1	Sammanfattning av betänkandet Harmoniserad patenträtt (SOU 2003:66)	49
Bilaga 2	Betänkandets lagförslag.....	51
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanser	54
Bilaga 4	Londonöverenskommelsen	55
Bilaga 5	Lagrådsremissens lagförslag	61

Bilaga 6	Lagrådets yttrande	64	Prop. 2005/06:189
	Utdrag ur protokoll vid regeringsammanträde den 16 mars 2006.	66	

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 2005/06:189

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i patentlagen (1967:837).

2 Förslag till lag om ändring i patentlagen (1967:837)

Härigenom föreskrivs i fråga om patentlagen (1967:837)¹
dels att 82, 83 och 91 §§ skall ha följande lydelse,
dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 68 a §, av följande
lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

68 a §

I tvistemål enligt 65 § om ett europeiskt patent får rätten, om en fullständig översättning till svenska av patentskriften inte finns tillgänglig hos patentmyndigheten, förelägga patenthavaren eller annan som för talan på grund av en rätt som härleds från patenthavaren att ge in en sådan översättning. Om den förelagda parten är kärande i målet, skall föreläggandet ges vid påföljd att talan annars kan komma att avvisas. Är den förelagda parten svarande i målet, skall föreläggandet i stället ges vid påföljd att rätten annars kan låta översätta patentskriften på dennes bekostnad.

82 §

Europeiskt patent har verkan här i riket endast om sökanden inom tid som regeringen bestämmer till patentmyndigheten ingivit översättning till svenska av den text med vilken patentet enligt underrättelse till sökanden från det europeiska patentverket är avsett att meddelas och han inom samma tid erlagt fastställd avgift för tryckning av översättningen. Beslutar det europeiska patentverket att europeiskt patent skall upprätthållas i ändrad avfattning, gäller vad nu sagts även i fråga om den ändrade texten.

Ett europeiskt patent har verkan i Sverige endast om sökanden inom tre månader efter den dag då det europeiska patentverket kungjort sitt beslut att bifalla patentansökningen till patentmyndigheten har

– ingett översättning, på det sätt som föreskrivs i tredje stycket, av den text med vilken patentet enligt underrättelse till sökanden från det europeiska patentverket är avsett att meddelas, och
– betalat en avgift för offentliggörande.

Beslutar det europeiska patentverket att ett europeiskt patent

¹ Lagen omtryckt 1983:433.

skall upprätthållas i ändrad lydelse, gäller motsvarande även i fråga om den ändrade texten.

Patentkraven skall alltid ges in i översättning till svenska. Har patentet meddelats på tyska eller franska, skall beskrivningen ges in i översättning till svenska eller engelska.

Översättning skall hållas tillgänglig för *envar*. Har den europeiska patentansökningen *icke* publicerats av det europeiska patentverket när översättningen inkommer, skall dock översättningen *ej* hållas tillgänglig förrän sådan publicering sker.

Översättning som avses i tredje stycket skall hållas tillgänglig för *var och en*. Har den europeiska patentansökningen *inte* publicerats av det europeiska patentverket när översättningen inkommer, skall dock översättningen *inte* hållas tillgänglig förrän sådan publicering sker.

Har översättning *ingivits* och avgift *erlagts* inom föreskriven tid och har det europeiska patentverket kungjort sitt beslut att bifalla patentansökningen eller beslutat att det europeiska patentet skall upprätthållas i ändrad *avfattning*, skall *patentmyndigheten utfärda kungörelse därom. Så snart ske kan skola tryckta exemplar av översättningen finnas att tillgå hos patentmyndigheten.*

Har översättning *ingetts* och avgift *betalats* inom föreskriven tid och har det europeiska patentverket kungjort sitt beslut att bifalla patentansökningen eller beslutat att det europeiska patentet skall upprätthållas i ändrad lydelse, skall *det kungöras av patentmyndigheten.*

83 §

Har patenthavare *icke* inom föreskriven tid vidtagit åtgärd som avses i 82 § *första stycket*, skall vad i 72 § första stycket sägs om patentsökande *äga* motsvarande tillämpning. Förklaras med stöd av 72 § att sådan åtgärd skall anses vidtagen i rätt tid, skall *patentmyndigheten utfärda kungörelse därom.*

Har *en* patenthavare *inte* inom föreskriven tid vidtagit åtgärd som avses i 82 §, skall vad i 72 § första stycket sägs om patentsökande *ha* motsvarande tillämpning. Förklaras med stöd av 72 § att sådan åtgärd skall anses vidtagen i rätt tid, skall *det kungöras av patentmyndigheten.*

Har någon, efter det tiden för att *vidtaga* åtgärd enligt 82 § *första stycket utgått* men innan kungörelsen utfärdades, i god tro börjat utnyttja uppfinningen yrkesmässigt *här i riket* eller vidtagit väsentliga åtgärder *därför, äger* han den rätt som anges i 74 § andra och tredje styckena.

Har någon, efter det tiden för att *vidta* åtgärd enligt 82 § *gått ut* men innan kungörelsen utfärdades, i god tro börjat utnyttja uppfinningen yrkesmässigt *i Sverige* eller vidtagit väsentliga åtgärder *för det, har* han den rätt som anges i 74 § andra och tredje styckena.

Inkommer sökanden eller patenthavaren till patentmyndigheten med rättelse av översättning som avses i 82 § och *erlägger* han fastställd avgift för *tryckning* av den rättade översättningen, gäller denna i stället för den tidigare. Rättad översättning skall hållas tillgänglig för *envar*, om den ursprungliga översättningen *hålles* tillgänglig. Har rättelse inkommit och avgift *erlagts* och är den ursprungliga översättningen tillgänglig för *envar*, skall myndigheten utfärda kungörelse även om rättelsen. *Så snart ske kan skola tryckta exemplar av den rättade översättningen finnas att tillgå hos patentmyndigheten.*

Inkommer sökanden med rättelse av översättning som avses i 88 §, och *erlägger* han fastställd avgift, skall patentmyndigheten utfärda kungörelse *därom* och hålla den rättade översättningen tillgänglig för *envar*. Sedan kungörelsen utfärdats, gäller den rättade översättningen i stället för den tidigare.

Har någon, innan rättad översättning blev gällande, i god tro börjat utnyttja uppfinningen yrkesmässigt *här i riket* på sätt som enligt tidigare översättning *icke* utgjorde intrång i sökandens eller patenthavarens rätt eller vidtagit väsentliga åtgärder *därför, äger* han den rätt som anges i 74 § andra och tredje styckena.

Inkommer sökanden eller patenthavaren till patentmyndigheten med rättelse av översättning som avses i 82 § och *betalar* han fastställd avgift för *offentliggörande* av den rättade översättningen, gäller denna i stället för den tidigare. Rättad översättning skall hållas tillgänglig för *var och en*, om den ursprungliga översättningen *hålls* tillgänglig. Har rättelse inkommit och avgift *betalats* och är den ursprungliga översättningen tillgänglig för *var och en*, skall myndigheten utfärda kungörelse även om rättelsen.

Inkommer sökanden med rättelse av översättning som avses i 88 §, och *betalar* han fastställd avgift, skall patentmyndigheten utfärda kungörelse *om det* och hålla den rättade översättningen tillgänglig för *var och en*. Sedan kungörelsen utfärdats, gäller den rättade översättningen i stället för den tidigare.

Har någon, innan rättad översättning blev gällande, i god tro börjat utnyttja uppfinningen yrkesmässigt *i Sverige* på *ett* sätt som enligt tidigare översättning *inte* utgjorde intrång i sökandens eller patenthavarens rätt eller vidtagit väsentliga åtgärder *för det, har* han den rätt som anges i 74 § andra och tredje styckena.

---

1. Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

2. De nya bestämmelserna skall tillämpas på europeiska patent beträffande vilka kungörelse om att patentet meddelats publicerats i den europeiska patenttidningen efter ikraftträdandet.

Genom beslut den 28 februari 2002 gav regeringen en särskild utredare i uppdrag (dir. 2002:32) att ta fram underlag för bedömning av bl.a. om Sverige bör tillträda överenskommelsen om tillämpning av artikel 65 i den europeiska patentkonventionen (den s.k. Londonöverenskommelsen). I utredningsuppdraget ingick även att lägga fram förslag till de lagändringar som behövs för att Londonöverenskommelsen skall kunna tillträdas. I uppdraget ingick även andra frågor som inte berörs i det här lagstiftningsärendet.

Utredningen antog namnet Patentfördragsutredningen (Ju 2002:01).

Genom tilläggsdirektiv den 6 februari 2003 (dir. 2003:15) förlängdes tiden för utredningens uppdrag.

I juli 2003 överlämnade utredningen betänkandet Harmoniserad patenträtt (SOU 2003:66). Utredningens sammanfattning av betänkandet såvitt avser Londonöverenskommelsen finns i *bilaga 1*. Dess lagförslag med anknytning till överenskommelsen finns i *bilaga 2*.

Betänkandet Harmoniserad patenträtt har remissbehandlats. En remissammanställning finns tillgänglig i lagstiftningsärendet (Ju 2003/6130). En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*.

Som *bilaga 4* bifogas Londonöverenskommelsen i svensk och engelsk språkversion.

Frågan om Sveriges tillträde till Londonöverenskommelsen och därmed sammanhängande lagändringar har överlämnats från Justitiedepartementet till Näringsdepartementet genom beslut den 19 januari 2006.

Lagrådet

Regeringen beslutade den 16 februari 2006 att inhämta *Lagrådets* yttrande över de lagförslag som finns i *bilaga 5*. *Lagrådets* yttrande finns i *bilaga 6*. Regeringen har delvis följt *Lagrådets* förslag. *Lagrådets* förslag och synpunkter behandlas i avsnitt 7.2 och i författningskommentaren. En redaktionell ändring har gjorts i lagtexten.

4 Patent – en överblick

4.1 Inledning

Patent hör till det slags privata förmögenhetsrätter som brukar kallas för immateriella. Sådana immateriella rättigheter är nationella, dvs. det skydd som svensk rätt ger omfattar endast Sverige. Ensamrätten är med andra ord territoriellt begränsad. Det ges alltså inget skydd mot att utomstående utomlands fritt kopierar eller efterbildar i Sverige skyddade alster och i det andra landet tillgodogör sig efterbildningen ekonomiskt. Där emot omfattas import till Sverige av sådana kopior eller efterbildningar av den svenska lagstiftningen och är förbjuden. Denna princip har dock modifierats något med hänsyn till EU:s centrala syfte att uppnå fri rörlighet för varor och tjänster över gränserna inom Europa.

Trots den nationella begränsningen är föremålen för immaterialrätten internationella på så sätt att de kan användas över hela världen. För viktiga uppfinningar söker man därför ofta patentskydd på många marknader. Detsamma gäller t.ex. varumärken. En stor del av de patentansökningar som lämnas in i Sverige till Patent- och registreringsverket (PRV) härrör också från utländska sökande. På grund av uppfinningars internationella karaktär stod det tidigt klart att det också behövdes ett internationellt skyddssystem. Det ledde fram till Pariskonventionen för industriellt rättsskydd (avseende patent, mönster och varumärken m.m.) från år 1883. Sverige är, i likhet med bl.a. övriga EU-länder samt Norge och Island, sedan länge anslutet till Pariskonventionen. Konventionens huvudsyfte är att säkerställa att innehavaren av immaterialrätt i något land som tillträtt konventionen kan uppnå ett gott rättsskydd i övriga konventionsstater och inte diskrimineras. Pariskonventionen administreras av en internationell organisation med säte i Genève, WIPO (World Intellectual Property Organization/Världsorganisationen för den intellektuella äganderätten). WIPO är en s.k. specialized agency inom FN-systemet.

Det internationella patentsamarbetet har fördjupats väsentligt genom två andra konventioner som Sverige tillträtt, konventionen om patentsamarbete (Patent Cooperation Treaty, PCT) och den europeiska patentkonventionen (European Patent Convention, EPC). PCT, som trädde i kraft år 1978, omfattar i dag över 100 länder, inklusive Sverige. PCT-samarbetet ger möjlighet att samtidigt ansöka om patent i flera av de anslutna länderna genom att ge in en s.k. internationell patentansökan. EPC, som trädde i kraft år 1977, omfattar samtliga medlemsstater i EU samt Bulgarien, Liechtenstein, Monaco, Rumänien, Schweiz, Turkiet och Island. Konventionen har lett till inrättandet av ett europeiskt patentverk (EPO) med säte i München. EPO prövar europeiska patentansökningar enligt konventionen och beviljar europeiska patent som omfattar de konventionsländer som sökanden angett (designerat).

Det finns alltså tre olika sätt att uppnå patent som har verkan i Sverige: En nationell, svensk patentansökan prövas av PRV och kan leda till svenskt patent. En internationell patentansökan nyhetsgranskas av något av de patentverk som getts sådan kompetens (bl.a. PRV) och kan, om ansökan omfattar Sverige och fullföljs hit, leda till svenskt patent. Den slutliga prövningen av en internationell ansökan görs av respektive lands behöriga myndighet. Slutligen finns alternativet med en europeisk patentansökan som uteslutande prövas av EPO och som kan leda till europeiskt patent för bl.a. Sverige. Dessa tre möjligheter kan delvis kombineras. Vilket ansökningsförfarande man väljer är framför allt beroende av vilka länder som är aktuella för patentskydd i det enskilda fallet samt kostnader för ombud och översättningar. Kostnaderna för patenteringen måste självklart stå i rimlig proportion till det ekonomiska utbyte man förväntar sig av produkten som sådan.

Svenska lagbestämmelser om verkan av ett patent gäller endast i Sverige, oavsett om patentet meddelats av PRV eller EPO eller haft sitt ursprung i en internationell patentansökan. Önskas skydd utomlands måste patent sökas även för det landet. Trots det internationella patentsamarbete som finns är såväl domstolar som administrativa myndigheter

oberoende av varandra. En skyddsform som med någon rimlig mening kan kallas ”världspatent” finns alltså inte. Prop. 2005/06:189

4.2 Den svenska patentlagen

4.2.1 Inledning

Sverige fick sin första patentlagstiftning år 1819. Det var emellertid först i samband med industrialismens genombrott under senare delen av 1800-talet som någon mera ingående rättslig reglering kom till stånd på detta område. Det var också då som behovet av en internationell reglering av patenträtten uppmärksammades och år 1883 resulterade i Pariskonventionen. 1884 års patentförordning kom att gälla – om än med vissa modifierationer – fram till den nuvarande patentlagens ikraftträdande. De grundläggande patenträttsliga bestämmelserna finns numera i patentlagen (1967:837), nedan PL. Verkställighetsföreskrifter till patentlagen är intagna i patentkungörelsen (1967:838). Lagen och kungörelsen kompletteras av patentbestämmelserna, som utfärdas av PRV. Härutöver finns riktlinjer som utfärdas av myndigheten.

4.2.2 Förutsättningar för svenskt nationellt patent

Förvärvet av patenträtt sker enligt ett formbundet system. Det skall lämnas in en ansökan som skall uppfylla en rad formella och materiella krav som förprövas av PRV. Det patenträttsligt skyddsbara området avgränsas i lagens inledande bestämmelser; 1–2 §§. Av dessa kan bl.a. utläsas att patent endast meddelas på en uppfinning som är ny och kan tillgodogöras industriellt. Som uppfinning anses inte vad som enbart utgör en upptäckt, vetenskaplig teori eller matematisk metod. Inte heller en konstnärlig skapelse eller en plan, regel eller metod för intellektuell verksamhet, för spel eller för affärsverksamhet eller ett datorprogram eller ett framläggande av information, betraktas som sådana som en uppfinning i det patenträttsliga sammanhanget. Såsom uppfinning anses inte heller sådant förfarande för kirurgisk eller terapeutisk behandling eller för diagnostisering som skall utövas på människor eller djur. Patent kan dock meddelas på alster, bland annat ämnen och blandningar av ämnen, för användning vid ett förfarande av detta slag. Härutöver finns särskilda begränsningar av det patenterbara området när det gäller bl.a. växtsorter, djurraser, biologiska förfaranden för framställning av växter eller djur och biologiskt material.

Det ligger i själva uppfinningsbegreppet ett krav på att uppfinningen skall vara ny, dvs. en uppfinning kan inte vara del av vad som redan var teknikens ståndpunkt vid tiden för ansökans ingivande. Vid prövningen av nyhet har man att utgå från en genomsnittsfackmans allmänna kunnande på området, utan någon mera ingående studie av annat material. Som känt anses allt som blivit allmänt tillgängligt dagen före patentansökan, vare sig detta skett genom skrift, föredrag, utnyttjande eller på annat sätt (även innehållet i en tidigare inlämnad patentansökan anses som känt, om ansökan senare blivit allmänt tillgänglig enligt 22 § PL, se 2 § andra stycket PL). Från kravet på sådan absolut nyhet görs två

undantag. Patent får meddelas utan hinder av att uppfinningen har blivit allmänt tillgänglig inom sex månader innan patentansökan gjordes till följd av uppenbart missbruk i förhållande till sökanden, eller någon från vilken denne härleder sin rätt, eller genom att sökanden eller någon från vilken denne härleder sin rätt har förevisat uppfinningen på sådan officiell eller officiellt erkänd internationell utställning som avses i den i Paris den 22 november 1928 avslutade konventionen om internationella utställningar (2 § femte stycket PL).

Vidare krävs att uppfinningen uppnår s.k. uppfinningshöjd. Det räcker alltså inte att uppfinningen är ny, den skall också skilja sig väsentligt från vad som tidigare varit känt. Det kravet är uppfyllt om det bedöms finnas ett tillräckligt objektivt avstånd mellan den patentsökta uppfinningen och känd teknik. Vid den prövningen skall utöver en genomsnittsfackmans allmänna kunnande på området läggas även dennes värdering av annat tillgängligt material. Andra grundläggande krav för att en uppfinning skall vara patenterbar är att den har teknisk effekt och teknisk karaktär samt att den är reproducerbar, dvs. att den tillhör det tekniska området i vidsträckt bemärkelse och att den kan återupprepas med samma resultat.

En patentansökan skall innehålla uppgift om vem som är uppfinnare. Söks patentet av någon annan än uppfinnaren skall sökanden styrka sin rätt till uppfinningen (8 § fjärde stycket PL). Endast en eller flera fysiska personer kan anges som uppfinnare. Juridiska personer godtas inte men kan däremot vara sökande till patentet. En patentansökan skall vidare innehålla en beskrivning av uppfinningen, inklusive ritningar om sådana behövs. Beskrivningen brukar inledas med en allmän del som anger uppfinningens användningsområde, bakgrunden till uppfinningen och teknikens ståndpunkt samt även vilket tekniskt problem uppfinningen avser att lösa. I en särskild del av beskrivningen anges vissa utföringsformer. Beskrivningen skall vara så tydlig att en fackman med ledning av den kan utöva uppfinningen. Därtill skall anges vad sökanden anser vara patenterbart samt en bestämd uppgift om vad som skall skyddas med patentet, det s.k. patentkravet. Patentskyddets omfattning bestäms av patentkraven (39 § PL), som kan vara ett eller flera. De består som regel dels av en ingress, dels av den s.k. kännetecknande delen. Ansökan skall dessutom innehålla ett sammandrag av beskrivningen och patentkraven. Sammandraget har som sådant ingen rättsverkan, utan är avsett att tjäna som snabb, teknisk information (8 § tredje stycket PL).

I samband med att en ansökan lämnas in skall en ansökningsavgift betalas (grundavgiften är f.n. 4 000 kr). Dessutom skall årsavgifter betalas under den tid som ansökningsförfarandet pågår och patentet hålls vid liv. Årsavgifterna är låga i början (f.n. 200 kr för det första året) men ökar därefter (f.n. 4 500 kr för det sista och tjugonde året). Är ansökan formellt riktig och det inte heller funnits några hinder mot patent, under rättas sökanden om att patent kan meddelas. Sökanden skall då betala en meddelandeavgift (19 § andra stycket PL).

En patentansökan hålls hemlig när den kommit in. Handlingarna blir i princip offentliga när 18 månader gått från det ansökan gjordes. Om patent meddelas redan dessförinnan, blir handlingarna allmänt tillgängliga den dag beslutet sker (22 § PL).

PRV:s genomsnittliga handläggningstid för en patentansökan är ca tre år. När patentet är meddelat kan var och en som så önskar göra invänd-

ningar mot patentet under en period av nio månader (24 § PL). Enligt svensk rätt kan invändning framställas också av patenthavaren själv, som på så sätt kan åstadkomma en begränsning av patentet. Invändningen, som endast kan avse materiella förhållanden, kan innebära att ett meddelat patent upphävs eller begränsas (25 § PL). PRV:s beslut kan överklagas av sökanden om det gått honom emot. Ett beslut angående invändning mot patentet får överklagas av den det gått emot, sökanden eller den som gjort invändningen (26 § PL). Överklagande görs hos Patentbesvärsrätten inom två månader från beslutets dag. Ett beslut av Patentbesvärsrätten kan överklagas inom två månader till Regeringsrätten. För prövning i Regeringsrätten krävs prövningstillstånd (27 § PL).

Genom patenteringen kan innehavaren hindra andra att yrkesmässigt utnyttja uppfinningen (3–5 §§ PL). En förutsättning för att andra skall få utnyttja det som skyddas av patentet är att patenthavaren lämnar sitt tillstånd, t.ex. i form av en licens. Under vissa omständigheter kan en patenthavare genom domstols beslut tvingas att tolerera att annan utnyttjar patentet, s.k. tvångslicens (45–50 §§ PL).

Från den ensamrätt som följer med patentet föreskrivs ett antal undantag. Ett sådant undantag gäller den s.k. för användarrätten. För användarrätt avser att någon utnyttjade uppfinningen yrkesmässigt i Sverige, eller hade vidtagit väsentliga åtgärder för att utnyttja uppfinningen här, när ansökan om patent på uppfinningen gjordes (4 § PL). En sådan för användare får utan hinder av patentet fortsätta utnyttjandet, om det inte innefattade uppenbart missbruk i förhållande till patentsökanden eller någon från vilken denne härleder sin rätt. För användarrätt får övergå till någon annan endast tillsammans med rörelse i vilken den uppkommit eller var tänkt att användas.

Patentets maximala giltighetstid är 20 år räknat från den dag patentansökan lämnades in till PRV. De flesta patent upprätthålls emellertid inte hela perioden ut. Den genomsnittliga livslängden för ett svenskt patent är för närvarande ca tio år.

4.3 Europeisk patenträtt

4.3.1 Inledning

Efter andra världskriget startade inom Europarådet ett omfattande arbete på det patenträttsliga området. Tanken var bl.a. att försöka få till stånd ett europeiskt patentverk. Eftersom denna målsättning visade sig vara alltför ambitiös kom arbetet i stället att inriktas mot en harmonisering av patentlagstiftningen. Det resulterade i två patenträttsliga konventioner, formalitetskonventionen från år 1953 och lagkonventionen angående patenträtt från år 1963. Båda har varit av stor betydelse för patenträttens utveckling men har numera spelat ut sin roll.

Redan under tidigt 1960-tal påbörjades parallellt inom de dåvarande Europeiska gemenskaperna ett arbete för att skapa ett s.k. marknads- eller gemenskapspatent. Man ansåg att en sådan reform behövdes för att undanröja den snedvridning av konkurrens som kan uppstå på grund av de nationella skyddsformernas territorialitet samt även för att främja europeiska företags konkurrenskraft i förhållande till främst USA och

Japan. Ett gemensamt patentsystem för gemenskapen ansågs också vara det mest ändamålsenliga sättet att säkerställa fri rörlighet för patent-skyddade produkter inom regionen.

Även arbetet för gemensamma europeiska patentregler utanför gemenskapen fortskred. År 1969 inbjöd de dåvarande sex EG-länderna (Belgien, Frankrike, Förbundsrepubliken Tyskland, Italien, Luxemburg och Nederländerna) andra västeuropeiska länder, däribland Sverige, till en konferens för överläggningar om gemensamt arbete på en europeisk patentkonvention. Det arbetet resulterade i att EPC antogs vid en diplomatkonferens i München år 1973. Konventionen, som trädde i kraft år 1977, är öppen för alla europeiska länder. Som tidigare nämnts är samtliga EU:s medlemsstater samt Bulgarien, Liechtenstein, Monaco, Rumänien, Schweiz, Turkiet och Island anslutna till EPC.

EPC har lett till inrättandet av den europeiska patentorganisationen och dess prövningsorgan EPO. Högsta organ för den europeiska patentorganisationen är förvaltningsrådet (Administrative Council) som utgörs av företrädare för konventionsstaterna. Varje konventionsstat har en röst utom i vissa finansfrågor där rösterna vägs efter en särskild skala. Förvaltningsrådet utövar tillsyn över verksamheten vid EPO och meddelar generella föreskrifter om verksamheten. Bl.a. beslutar förvaltningsrådet om tillämpningsföreskrifterna till konventionen.

4.3.2 Den europeiska patentkonventionen (EPC)

Allmänt om innehållet i EPC

Ett av syftena med EPC¹ är att centralisera och förbilliga utfärdandet av patent. EPC innehåller, till skillnad från PCT och PLT, också den tillämpliga materiella patenträtten. Konventionen reglerar fullständigt förutsättningarna för att ett europeiskt patent skall kunna meddelas. Det är EPO som tar ställning till om det finns förutsättningar enligt EPC att meddela det sökta patentet. Fördelen med det europeiska systemet består i att samtliga patent meddelas genom ett samordnat ansöknings- och prövningsförfarande. Med en ansökan och ett enhetligt prövningsförfarande kan nämligen patent uppnås i alla de till konventionen anslutna länderna som sökanden önskar. Ett europeiskt patent är emellertid inte ett enda odelbart patent. Det kan sägas bestå av ett knippe nationella patent, vars omfattning beror på antalet av sökanden designerade länder. I varje sådant land får patentet samma rättsställning som om det vore meddelat av den nationella patentmyndigheten med rättsverkningar enligt den nationella lagstiftningen. Effekterna av att ett europeiskt patent omfattar Sverige regleras i 11 kap. PL.

EPO har tre officiella handläggningspråk; engelska, franska och tyska. Sökanden kan välja vilket av de tre handläggningspråken som han vill använda sig av. Den sedermera offentliggjorda europeiska patentskriften kommer att innehålla även en översättning av patentkraven till de två officiella språk som inte har varit handläggningspråk. För att ett europeiskt patent skall få giltighet i Sverige krävs emellertid att sökanden inom tre månader från EPO:s kungörande av beslutet till PRV ger in en

¹ Konventionen finns publicerad i svensk översättning i SÖ 1980:2.

svensk översättning av den text med vilken patentet meddelats samt inom samma tid erlägger en särskild avgift. Denna rätt för ett konventionsland att kräva översättning av patenttexten i de fall patentet meddelats på annat än konventionslandets språk framgår av artikel 65 i EPC. I patentlagen anges översättningskravet i 82 §.

Om förutsättningar föreligger meddelar EPO patent. Därefter sker ett offentliggörande av beskrivning, patentkrav m.m. Invändning mot ett europeiskt patent kan, precis som för svenska patent, göras inom nio månader från det att beslut om patentet kungjorts. Till skillnad från PL:s motsvarande bestämmelser har dock patenthavaren själv inte någon invändningsrätt mot ett patent som EPO meddelat. En invändning mot ett meddelat europeiskt patent med giltighet i Sverige kan lämnas in avfattad på svenska men måste översättas till något av de officiella handläggnings språken innan invändningsfristen gått till ända. Invändning skall alltid göras till EPO och för detta skall en särskild avgift betalas. En invändning mot patentet kan leda till att det upphävs eller ändras.

Översättning av patentskrifter – Londonöverenskommelsen

Patentskydd är dyrt. Ofta behöver det omfatta flera länder. Av den totala kostnaden för ett europeiskt patent av genomsnittlig omfattning utgör översättningskostnaderna en väsentlig del. I syfte att minska patentkostnaderna tillsatte EPC-länderna vid en regeringskonferens i juni 1999 en arbetsgrupp (Working Party on Cost reduction, WPR) med uppgift att ta fram förslag för att minska översättningskostnaderna för europeiska patent. Texten till en överenskommelse om tillämpning av artikel 65 EPC antogs vid en regeringskonferens i London i oktober 2000 (Londonöverenskommelsen). Överenskommelsen står öppen för de EPC-länder som vill ansluta sig till den. Den innebär i korthet att de medlemsländer som har något av EPO:s tre handläggnings språk som ett av sina officiella språk avstår från att i fortsättningen kräva översättning av patentet för att detta skall bli giltigt. Patentkraven översätts dock – som tidigare – alltid till alla tre EPO-språken. Övriga stater skall peka ut ett av de tre språken och avstå från översättning till sitt nationella språk om patentet finns på det utpekade språket. Dessa stater har möjlighet att alltid kräva att patentkraven översätts till det nationella språket.

5 Londonöverenskommelsen

5.1 Inledning

Vid de överväganden som föregick Sveriges tillträde till den europeiska patentkonventionen (EPC) tilldrog sig frågor om översättning av patentskrifter särskilt intresse. Det europeiska patentverkets (EPO) handläggnings språk är som nämnts engelska, tyska och franska. På nordiskt initiativ intogs emellertid i EPC bestämmelser som ger möjlighet för en fördragsslutande stat att föreskriva skyldighet för patenthavare att ge in översättning av vissa handlingar som villkor för att ett europeiskt patent skall få rättsverkan i den staten (se artikel 65 i EPC). Flertalet konven-

tionsstater, däribland Sverige, har valt att utnyttja denna möjlighet att kräva översättning som villkor för s.k. nationell validering.

Följaktligen har i 82 § patentlagen (1967:837) föreskrivits att ett europeiskt patent har verkan här i riket endast om sökanden inom tid som regeringen bestämmer till patentmyndigheten ingivit översättning till svenska av den text med vilken patentet enligt underrättelse till sökanden från EPO är avsett att meddelas och sökanden inom samma tid betalat fastställd avgift för tryckning av översättningen. Om EPO beslutar att ett europeiskt patent skall upprätthållas i ändrad avfattning, gäller översättningskravet den ändrade texten. Den text som skall översättas är även i detta fall den som EPO före patentmeddelandet delgett sökanden för godkännande. Översättningen och publiceringsavgiften skall ha kommit in till Patent- och registreringsverket (PRV) senast tre månader efter den dag då EPO kungjort sitt beslut att bifalla patentansökningen eller att upprätthålla patentet i ändrad avfattning. Detta framgår av 60 § patentkungörelsen (1967:838) där det även föreskrivs krav på visst innehåll i de handlingar som lämnas in till PRV, såvitt avser patentansökningens nummer, uppfinningens benämning samt sökandens namn och adress. Iaktas inte dessa formaliakrav anses översättningen som sådan inte ingiven. En underlåtenhet att ge in översättning och att betala publiceringsavgiften inom föreskriven frist medför att det europeiska patentet inte anses ha meddelats såvitt avser Sverige. Enligt 72 § patentlagen, PL, kan emellertid under vissa förutsättningar en patentsökande, som inte har iakttagit den frist som föreskrivs i 82 § PL (och 60 § patentkungörelsen) men som har iakttagit all omsorg som har betingats av omständigheterna, få företa åtgärden efter fristens utgång med verkan att patentet får giltighet här i riket.

Kostnaden för att erhålla och upprätthålla ett europeiskt patent är hög. Enligt en sammanställning som gjorts av EPO per juli 1999 kunde den totala kostnaden för ett genomsnittligt europeiskt patent som valideras i åtta stater och där förblir giltigt i genomsnitt tio år uppskattas till sammanlagt 29 800 euro. Av denna kostnad utgjorde 39 procent eller 11 500 euro översättningskostnader. Konventionsstaternas krav på översättning är alltså en väsentligt fördyrande faktor för erhållande av ett europeiskt patent.

Under senare år har olika initiativ tagits med syftet att sänka kostnaderna för att få patentskydd i Europa. Inom den europeiska patentorganisationen diskuterades vid mitten av 1990-talet ett förslag från EPO som syftade till lättnader i översättningskrav. Enligt detta förslag, känt som paketlösningen (package solution), skulle som villkor för nationell giltighet av ett meddelat europeiskt patent inte krävas mer än en översättning av patentkraven. Å andra sidan skulle intresset av snabb informationsspridning främjas genom att ett förbättrat sammandrag (enhanced abstract) av patentansökan översattes till samtliga designerade staters språk och offentliggjordes redan i anslutning till att ansökan obligatoriskt publicerades enligt artikel 93 i EPC. Ett tredje element i denna paketlösning innebar att patenthavaren inte skulle ha rätt att hävda patentet i en rättstvist förrän han låtit göra en fullständig översättning. Förslaget om en så utformad paketlösning vann sympati hos många av EPC-staterna. Någon samsyn kunde dock inte nås.

Ett nytt initiativ för att effektivisera och förbilliga EPC-systemet togs av den franska regeringen, som inbjöd konventionsstaterna till en regeringskonferens i Paris i juni 1999. Vid konferensen inrättades två arbetsgrupper (den tidigare omnämnda Working Party on Cost Reduction, WPR, och Working Party on Litigation, WPL). WPR:s huvuduppgift var att ta fram förslag som skulle möjliggöra en cirka 50-procentig minskning av översättningsanknutna kostnader för erhållande av europeiskt patent. WPL:s huvuduppgift är att få till stånd en ordning på europeisk nivå för lösning av tvister om giltighet av och intrång i patent meddelade av EPO.

WPR hade enligt sitt mandat frihet att lämna förslag om alla slags reformer som, var för sig eller tillsammans, skulle åstadkomma den angivna kostnadsminskningen. Emellertid stod det efter hand för arbetsgruppen klart att det uppställda målet skulle kunna nås endast genom tillräckligt omfattande lättnader i översättningskraven enligt artikel 65 i EPC. Vid en regeringskonferens i London i oktober 2000 presenterades ett förslag från WPR om en överenskommelse om tillämpning av artikel 65, dvs. Londonöverenskommelsen. Överenskommelsen, som är öppen för samtliga konventionsstater, undertecknades vid konferensen av ett antal stater, bland dem Sverige. För att överenskommelsen skall träda i kraft krävs att minst åtta EPC-länder tillträder den. Bland dessa åtta måste finnas Frankrike, Storbritannien och Tyskland. Danmark, Frankrike, Liechtenstein, Luxemburg, Monaco, Nederländerna, Schweiz, Storbritannien, Sverige och Tyskland har signerat överenskommelsen. Hittills har Slovenien, Monaco, Tyskland, Island, Lettland och Storbritannien tillträtt Londonöverenskommelsen. Vidare har det danska folketinget beslutat om tillträde och ett danskt tillträde till överenskommelsen kan ske vid den tidpunkt som den danska regeringen bestämmer.

5.2 Londonöverenskommelsen – historik och innehåll

Vid regeringskonferensen i Paris i juni 1999 tillsattes, som tidigare nämnts, arbetsgruppen WPR. Ordförandeskapet anfördes av Frankrike, Portugal och Sverige gemensamt. Arbetsgruppens uppdrag bestod i att lägga fram förslag med målsättningen att reducera översättningsanknutna kostnader för europeiska patent med cirka 50 procent. Arbetsgruppen sammanträffade vid tre olika tillfällen varvid olika förslag i ovan nämnda syfte diskuterades. Den i förra avsnittet nämnda paketlösningen var ett av de förslag som togs upp i inventeringen av möjliga lösningar. Även andra av de förslag, som inledningsvis kom att behandlas i arbetsgruppen, hade tidigare diskuterats i den europeiska patentorganisationens förvaltningsråd. Bland de alternativ som behandlades kan nämnas ett förslag som innebar krav på obligatorisk översättning av patenthandlingar endast i de fall detta begärdes av tredje man eller i samband med anhängiggörande av en intrångstalan. Vidare diskuterades i arbetsgruppen ett alternativ som skulle innebära krav på översättning endast av vissa "väsentliga delar" av patentbeskrivningen. Flera delegationer menade att en sådan ordning knappast skulle leda till någon kostnadsbesparing, eftersom det grannlaga arbetet med att ta fram de "väsentliga delarna" av beskriv-

ningen både var tids- och kostnadskrävande, och att det dessutom var förknippat med stor osäkerhet om huruvida översättningen, som sedermera skulle ligga till grund för patentets giltighet i den designerade staten, kunde bli tillräckligt preciserad och omfattande. Det diskuterades även en ordning innebärande en centraliserad inlämning av översättningar. Förslaget gick ut på att EPO, i stället för respektive nationell patentmyndighet, skulle vara mottagare av översättningen. På detta sätt skulle kostnaderna för publiceringen reduceras märkbart eftersom någon publicering i respektive designerad stat inte längre skulle vara nödvändig. Dessutom skulle kostnaden för patentombud vid översättning av handlingar falla bort i de länder som i dag föreskriver krav på medverkan av ombud i sådana ärenden. Ytterligare ett förslag som diskuterades var att förlänga tidsfristen för inlämnande av översättning av hela patentskriften från tre månader till två år. Däremot skulle en översättning av patentkraven även fortsättningsvis obligatoriskt lämnas in inom tre månader. Ett sådant förslag skulle ge sökanden längre tid på sig att avgöra huruvida patentet var ekonomiskt bärkraftigt och värt att exploatera med alla de kostnader ett sådant beslut innebär. Inget av de nu nämnda förslagen kunde emellertid godtas av en majoritet av medlemsländerna.

I slutet av arbetsgruppens andra möte lade den svenska och den schweiziska delegationen fram en skiss till ett s.k. protokollsförslag, som innebar att de konventionsstater som anslutit sig till det särskilda protokollet skulle avstå från krav på fullständig översättning av patentskriften, i de fall beskrivningen av det europeiska patentet fanns tillgängligt på engelska. Dock fanns, enligt förslaget, en möjlighet att kräva översättning av patentkraven till respektive designerad stats officiella språk och en ovillkorlig skyldighet att översätta hela patentskriften i händelse av en intrångstvist. Efter vissa diskussioner, där bl.a. Frankrike framförde önskemål om att samtliga handläggningsspråk i EPO skulle behandlas likvärdigt, justerades förslaget så att även denna begäran tillgodosågs. Det slutgiltiga förslaget innebar sålunda att de EPC-stater, som har något av EPO:s handläggningsspråk (dvs. engelska, tyska eller franska) som ett av sina officiella språk, avstår från att i fortsättningen kräva översättning av patentskriften för att patentet skall bli giltigt. EPC-stater som inte har ett officiellt språk som också är handläggningsspråk i EPO, skall peka ut ett av de tre handläggningsspråken och avstå från översättning, om patentskriften finns på det utpekade språket. Även i fall när patentskriften finns på detta språk har dessa stater alltså rätt att kräva översättning av patentkraven till ett av sina officiella språk. I överenskommelsen anges att denna inte utgör något hinder för anslutna stater att kräva översättning av hela patentskriften i de fall en intrångstvist uppstår.

Av delegationerna tillkännagav Spanien, Finland, Italien, Portugal samt preliminärt även Irland och Österrike, att de inte hade för avsikt att ansluta sig till en överenskommelse med detta innehåll. Grekland och Cypern förbehöll sig ställningstagande.

Denna inom WPR framarbetade överenskommelse antogs, som tidigare nämnts, vid en regeringskonferens i London i oktober 2000, varvid Danmark, Liechtenstein, Luxemburg, Monaco, Nederländerna, Schweiz, Storbritannien, Sverige och Tyskland undertecknade den. Senare har även Frankrike undertecknat överenskommelsen.

5.3 Språkfrågans behandling i vissa immaterialrättsliga regelverk

Prop. 2005/06:189

5.3.1 Patentlagen, patentkungörelsen och PRV:s patentbestämmelser

En nationell patentansökan skall i princip vara avfattad på svenska. Detta gäller utan undantag i fråga om beskrivning, patentkrav och sammandrag. Andra handlingar får vara avfattade på svenska, danska eller norska. Är en handling avfattad på annat språk än som nu har sagts skall översättning ges in. PRV har dock rätt att beträffande vissa handlingar avstå från att kräva översättning eller godta översättning till annat språk än svenska, danska eller norska. Detta gäller i fråga om annan handling än beskrivning, patentkrav och sammandrag samt i fråga om sådan text i beskrivning eller patentkrav som inte ingår i vad som utgör s.k. grundhandling (3 och 21 §§ patentkungörelsen). En sökande kan således i vissa fall lämna in en svensk patentansökan på annat språk än svenska. Sökanden skall dock föreläggas att till PRV inkomma med en översättning av beskrivning, patentkrav och sammandrag innan ansökningen blir allmänt tillgänglig, dvs. innan ansökningen publiceras 18 månader efter ingivningsdagen eller prioritetsdagen. PRV är emellertid oförhindrat att ta upp patentansökningen till prövning innan översättningen kommit PRV till handa (3 § tredje stycket patentkungörelsen).

Normalt uppkommer ett skydd för nationella ansökningar i Sverige redan under ansökningstiden. Bestämmelserna i 60 § PL om s.k. provisoriskt skydd innebär i princip att lagens bestämmelser om patentintrång kan åberopas mot den som yrkesmässigt utnyttjar uppfinningen efter det att ansökningen blivit allmänt tillgänglig enligt 22 § PL. Detta provisoriska skydd gäller dock endast i den mån ansökningen leder till patent. För tiden innan patentet har meddelats enligt 20 § PL omfattar emellertid patentskyddet endast vad som framgår såväl av patentkraven i deras lydelse när ansökningen blev allmänt tillgänglig som av patentkraven enligt patentet. Sker intrång under denna tid får inte straff dömas ut och ett skadestånd får endast avse ersättning för utnyttjande enligt 58 § andra stycket PL.

Provisoriskt skydd i Sverige kan erhållas även i fråga om europeiska patentansökningar, i vilka Sverige designerats. För uppkomsten av sådant provisoriskt skydd gäller att ansökningen har publicerats av EPO och att den leder till patent i Sverige. Det provisoriska skyddet uppkommer dock först från den tidpunkt då den svenska patentmyndigheten har kungjort att översättning till svenska av patentkraven har kommit patentmyndigheten till handa (jfr 88 § PL och artikel 67 i EPC). Det kan anmärkas att denna möjlighet till provisoriskt skydd i Sverige för europeiska patentansökningar utnyttjas i mycket ringa utsträckning.

5.3.2 Patentlagstiftningen i andra nordiska länder

De nordiska patentlagstiftningarna är till följd av samarbete på rättsområdet väl harmoniserade. Av de nordiska länderna är – förutom Sverige – Danmark, Finland och Island anslutna till EPC. Danmark och Finland har, i enlighet med bestämmelserna i artikel 65 i EPC, utnyttjat

möjligheten att kräva översättning av vissa handlingar för att ett europeiskt patent skall få rättsverkan i respektive land.

Island accepterar en ordning som i många avseenden liknar regleringen i Londonöverenskommelsen. En ansökan om nationellt patent i Island kan göras på isländska, danska, norska, svenska eller engelska. Om beskrivningen, patentkraven, sammanfattningen och ritningarna inte är avfattade på isländska skall patentkraven, sammanfattningen och de ritningar som skall publiceras finnas tillgängliga på isländska innan ansökan offentliggörs. Leder ansökan till att patent meddelas måste en översättning av en godkänd version av patentkraven, sammanfattningen och ritningarna med därtill hörande text, finnas tillgängliga på isländska inom fyra månader från det att sökanden underrättats om att patentet kan komma att meddelas. Inom samma tid måste även en godkänd version av beskrivningen finnas tillgänglig på isländska eller engelska.

5.3.3 Europeiska patentkonventionen

En ansökan om europeiskt patent kan lämnas in på svenska eller ett annat språk som inte är ett av EPO:s handläggningsspråk, dvs. engelska, tyska eller franska. I dessa fall måste dock sökanden enligt artikel 14.2 och regel 6.1 i EPC, inge en översättning till något av EPO:s tre handläggningsspråk inom tre månader från det att ansökan ingavs eller, om konventionsprioritet begärs, senast 13 månader efter prioritetdagen. EPO använder sig därefter av det officiella handläggningsspråk som sökanden angett i sin ansökan. Publiceringar sker på det utpekade handläggningsspråket. Patentkraven översätts obligatoriskt till EPO:s tre handläggningsspråk när det meddelade patentet offentliggörs enligt artikel 98 i EPC (jfr artikel 14.7 i EPC). En sökande (eller en invändare) hemmahörande i ett konventionsland som inte har engelska, tyska eller franska som officiellt språk erhåller sänkt ansöknings-, gransknings- och invändningsavgift i de fall ansökan (respektive invändningen) getts in på hemlandets språk (jfr artikel 14.2, 14.4 och regel 6.3).

5.3.4 Europeiska kommissionens förslag till förordning om gemenskapspatent

Som tidigare berörts i avsnitt 4.3.1 pågår sedan flera år arbete med att tillskapa ett enhetligt, övernationellt och autonomt patent för hela EU, benämnt gemenskapspatent. Syftet med det förslag från Europeiska kommissionen som nu diskuteras (KOM [2000] 412 slutlig) är att möjliggöra för den som gjort en uppfinning att till överkomlig kostnad få ett i hela gemenskapen giltigt patent, som är underkastat gemenskapsrättslig jurisdiktion, inkluderande en central domstolsprövning. Detta skall åstadkommas bland annat genom att EG ansluter sig till den europeiska patentorganisationen. En ansökan om gemenskapspatent kommer enligt förslaget att i rättsligt hänseende vara en ansökan om ett europeiskt patent där gemenskapen designeras, i förekommande fall jämte EPC-stater som står utanför EU. EPO skall således pröva ansökningar om gemenskapspatent, i princip enligt samma regler som i dag gäller för

europiska patent. När ett gemenskapspatent väl har meddelats skall det däremot i väsentliga delar regleras enbart av gemenskapsregler.

Enligt kommissionens ursprungliga förslag till gemenskapspatentförordning skulle inga översättningar av gemenskapspatent kunna krävas, utöver översättningar av patentkraven till de två EPO-språk som inte använts vid handläggningen. Dock skulle det stå en patenthavare fritt att låta översätta och till EPO ge in översättningar av patentet till flera eller alla av de språk i medlemsstaterna som är officiella språk i gemenskapen. Dessa översättningar skulle sedan hållas tillgängliga av EPO (artikel 58 i förordningsförslaget). En sådan frivillig åtgärd skulle kunna få betydelse för rätten till skadestånd vid ett intrång i patentet (artikel 44.3 i förordningsförslaget). Den föreslagna skadeståndsbestämmelsen ansågs motiverad med hänsyn till de långtgående begränsningar i översättningshänseende som föreslagits av kommissionen. Under de fortsatta förhandlingarna har medlemsländerna träffat en principöverenskommelse om vissa grundläggande frågor kring bl.a. den språkregim som skall gälla för gemenskapspatent. Denna överenskommelse innebär ett krav på översättning av patentkraven till samtliga medlemsstaters officiella språk. Om denna överenskommelse står sig i de fortsatta förhandlingarna kan det antas att den föreslagna bestämmelsen om begränsning av rätt till skadestånd har spelat ut sin roll i förhandlingarna.

5.3.5 EG-förordningen om gemenskapsvarumärken

Efter mångåriga diskussioner antogs rådets förordning (EG) nr 40/94 av den 20 december 1993 om gemenskapsvarumärken (EGT L 11, 14.1.1994, s.1 [Celex 31994R0040]). Förordningen började i praktiken att tillämpas först 1996. Som europeisk varumärkesmyndighet inrättades den s.k. Harmoniseringsbyrån eller, som den fullständiga engelska benämningen lyder, Office for Harmonization in the Internal Market (trade marks and designs) i Alicante (OHIM).

Genom att ansöka om registrering av ett varumärke hos OHIM kan sökanden skaffa sig ett enhetligt skydd för hela EU-territoriet. Till skillnad från vad som gäller för europeiska patent enligt EPC skall således någon designering av enskilda medlemsländer inte ske. Föreligger hinder mot det sökta märket i något av medlemsländerna utgör detta i princip hinder för registrering.

I förordningen finns bestämmelser om språkanvändning och översättning (se artikel 115). Härav framgår bl.a. att en ansökan kan göras på valfritt EU-språk. En svensk sökande kan alltså använda sig av svenska, när ansökningen ges in, vilket kan ske antingen direkt hos OHIM eller via en nationell registreringsmyndighet, t.ex. PRV. Handläggningsspråk för OHIM är emellertid engelska, tyska, franska, italienska och spanska. I ansökan skall sökanden ange vilket av dessa språk han godkänner som handläggningsspråk för eventuella invändnings-, hävnings- eller ogiltighetsförfaranden. Om ansökan getts in på något annat språk än de fem handläggningsspråken skall ansökan genom OHIM:s försorg översättas till det andra språk som sökanden angett. I ett senare skede av handläggningen skall OHIM offentliggöra ansökan (artikel 40.1 jämfört med artikel 39.6 i förordningen) på alla gemenskapens officiella språk (artikel

116.1). Så länge sökanden är den enda parten hos OHIM skall handläggningsspråket vara det språk som sökanden använt i ansökan, dock att OHIM alltid får sända skriftliga meddelanden till sökanden på det av sökanden angivna andra språket. Ansökningar om invändning, upphävande eller ogiltighet från tredje man skall ges in på ett av OHIM:s handläggningsspråk. Om t.ex. en invändning gjorts på ett annat språk än det på vilket ansökan om registrering har getts in eller det handläggningsspråk som sökanden har angett, skall invändaren översätta sin framställning. Översättning skall ske antingen till ansökningsspråket, om ansökan gjorts på något av OHIM:s handläggningsspråk, eller till det handläggningsspråk som sökanden har angett. Det språk som invändningen översatts till blir därefter handläggningsspråk. Översättningar som i övrigt krävs enligt förordningen utförs av EU:s översättningstjänst i Luxemburg.

Parterna i ett invändnings-, upphävande-, ogiltighets- och överklagandeförfarande kan enas om att något annat av Europeiska gemenskapens officiella språk än handläggningsspråken vid OHIM skall användas som handläggningsspråk.

5.3.6 Madridsystemet

På varumärkesområdet finns även den i internationella sammanhang viktiga Madridöverenskommelsen och det därtill upprättade Madridprotokollet. Madridöverenskommelsen, som tillkom redan år 1891, reglerar frågor om internationell registrering av varumärken hos WIPO:s internationella byrå. En ansökan om internationell registrering enligt Madridöverenskommelsen grundas på en nationell varumärkesregistrering. En ansökan om internationell registrering ges alltid in till varumärkesmyndigheten i ursprungslandet och måste vara avfattad på franska. Ansökan vidarebefordras av den nationella registreringsmyndigheten till WIPO:s Internationella byrå efter granskning av formalia. I WIPO sker klassificering och prövning av om registrering kan ske. Om internationell registrering sker, underrättas de berörda länderna om detta och registreringen kungörs. Den internationella registreringen får verkan i de länder där skydd har begärts. Om den nationella lagen medger det, kan en varumärkesmyndighet vägra att den internationella registreringen får verkan i landet. Myndigheten skall i så fall underrätta internationella byrån om detta inom ett år från den dag då varumärket fördes in i det internationella registret. Om registreringen i ursprungslandet faller inom fem år, kan den inte heller göras gällande i andra stater ("central attack").

Madridprotokollet tillkom år 1989. Syftet med Madridprotokollet var att göra Madridsystemet attraktivt även för de länder som inte tillträtt överenskommelsen, främst därför att de haft ett förprovningssystem, som inte så lätt gått att förena med överenskommelsens frister. Det gäller t.ex. Japan, Storbritannien, USA och de nordiska länderna. Madridprotokollet skiljer sig från överenskommelsen bl.a. genom att en internationell registrering kan baseras även på en nationell ansökan, genom att principen om "central attack" mjukats upp så att en internationell registrering kan omvandlas till nationella registreringar i de stater som medger skydd och genom att också engelska kan vara språk för ansökan.

Sverige har som nämnts inte tillträtt den ursprungliga Madridöverenskommelsen men är sedan den 1 december 1995 anslutet till Madridprotokollet. I svensk rätt finns bestämmelser om internationell varumärkesregistrering i 50–64 §§ varumärkeslagen (1960:644). I språkligt hänseende gäller att en ansökan om internationell registrering skall vara avfattad på engelska (52 § varumärkeslagen). Några regler med krav på översättning till svenska finns inte. En utgångspunkt är vidare att kommunikationen mellan en sökande från Sverige och den Internationella byrån skall vara på engelska. En svensk sökande kan också välja att använda franska i sina kontakter med byrån (regel 6.2 [b] i tillämpningsföreskrifterna till protokollet).

5.3.7 EG-förordningen om gemenskapsformgivning

Sedan den 6 mars 2002 gäller rådets förordning (EG) nr 6/2002 av den 12 december 2001 om gemenskapsformgivning (EGT L 3, 5.1.2002, s. 1, [Celex 32002R0006]). Förordningen har sin motsvarighet i och liknar i väsentliga delar förordningen 40/94 EG om gemenskapsvarumärken. Ansökningar om skydd för gemenskapsformgivning prövas t.ex. av OHIM.

En av de frågor som varit föremål för stridigheter och diskussion inför ministerrådets beslut att anta förslaget till förordning om gemenskapsformgivning var frågan om språkregimen vid registreringsmyndigheten. Den lösning som har valts återfinns i artikel 98 och 99 och innebär i huvudsak följande. De officiella arbetsspråken vid OHIM skall, liksom för gemenskapsvarumärken, vara engelska, tyska, franska, italienska och spanska. En rättsinnehavare skall emellertid kunna använda sitt eget språk vid en ansökan om registrering där han eller hon är enda part i förfarandet. Vidare skall rättsinnehavaren kunna använda sitt eget språk i ett tvåpartsförfarande. OHIM skall stå för översättningen från detta språk till det språk som är handläggningspråk för det aktuella mönstret. Den som ansöker om ogiltigförklaring av ett registrerat mönster är emellertid hänvisad till det av de fem officiella språken som ansökan givits in på alternativt som sökanden valt som andra språk. En svensk som vill föra ogiltighetstalan mot en person som har ansökt om registrering på italienska kan alltså behöva ge in en ansökan om ogiltighet på italienska. Detta innebär en skillnad i förhållande till gemenskapsvarumärket, där en klagande kan välja ett av de fem handläggningspråken vid anhängiggörande av en ogiltighetstalan (dock kan han eller hon bli tvungen att översätta sin ansökan till exempelvis italienska i ett senare skede).

5.4 Redogörelse för vissa undersökningar

I vilken omfattning efterfrågas översättningar?

Det finns i dag tre olika sätt att ta del av de hos PRV förvarade patentskrifterna och de därtill obligatoriska översättningarna. Ett sätt är att beställa kopior, ett annat att ta del av skrifterna i den läsesal som är öppen för allmänheten. Sedan några år tillbaka finns också översättningarna av i Sverige validerade europeiska patent fritt tillgängliga på

PRV:s hemsida på Internet under nio månader. Därefter kan översättningarna beställas från PRV.

Som tidigare nämnts var språkfrågan föremål för diskussion redan flera år före Londonöverenskommelsens undertecknande och en mängd olika förslag till lösningar för att komma till rätta med de ökande översättningskostnaderna har presenterats och behandlats. I samband med att det tidigare nämnda förslaget till paketslösning diskuterades gjorde EPO år 1996 en undersökning bland konventionsländerna för att få en uppfattning om i vilken omfattning de i anslutning till valideringen gjorda översättningarna efterfrågas i respektive land.² Av de inhämtade uppgifterna framgår att översättningarna i de flesta konventionsstaterna efterfrågas i mycket liten omfattning. I drygt hälften av länderna låg efterfrågandefrekvensen under två procent. Högst efterfrågandefrekvens hade Grekland och Spanien (29 respektive 16 procent). För Sveriges del låg efterfrågansfrekvensen under en procent och avsåg i första hand beställda kopior av översättningar.

PRV har till utredningen lämnat uppgifter om och i vad mån översättningar efterfrågats under senare tid. För år 2001 uppgick antalet beställda kopior till ca 600 dokument medan efterfrågan av översättningar i läsesalen i dag är närmast obefintlig (år 2001 var 76 759 europeiska patent i kraft i Sverige). Det senare får dock ses mot bakgrund av att översättningar numera i viss utsträckning är tillgängliga via PRV:s webbplats.

Kostnadsberäkningar

Enligt beräkningar, sammanställda av EPO i juli 1999, uppgick kostnaderna för ett genomsnittligt europeiskt patent giltigt i de åtta oftast designerade länderna (Frankrike, Tyskland, Storbritannien, Holland, Schweiz, Sverige, Italien och Spanien) och med en giltighetstid om tio år till 29 800 euro. Av denna kostnad utgjorde ca 14 procent eller 4 300 euro avgifter till EPO, 18 procent eller 5 500 euro ombudskostnader, 39 procent eller 11 500 euro översättningskostnader och 29 procent eller 8 500 euro årsavgifter. Av det sistnämnda beloppet uppbär EPO hälften. Resten fördelas mellan de berörda nationella patentmyndigheterna.

Inom ramen för WPR:s arbete gjordes ytterligare uppskattningar av hur en förändring av översättningskraven skulle påverka översättnings- och valideringskostnaderna för ett europeiskt patent och därmed för sökandena. Den totala kostnaden för ett europeiskt patent validerat i de åtta oftast designerade länderna skulle kunna minska med 45–53 procent om Londonöverenskommelsen träder i kraft för dessa länder. Hur stor kostnadsminskningen blir beror på vilket handläggningsspråk som används av EPO. Om engelska använts blir besparingarna större än om tyska eller franska använts.

Det skall påpekas att redovisade uppgifter har karaktär av uppskattningar och inte kan göra anspråk på exakthet. Klart står dock att väsentliga besparingar står att vinna med lättnader i översättningskrav och att en lösning i enlighet med Londonöverenskommelsen motsvarar det för

² Uppgifterna har redovisats i bilaga 7, tabell 1 till utredningens betänkande.

6 Sveriges tillträde till Londonöverenskommelsen

Regeringens förslag: Riksdagen skall godkänna Londonöverenskommelsen. Sverige skall välja engelska som det språk från vilket översättning av patentbeskrivningen inte behöver ske. Sverige skall även fortsättningsvis kräva översättning till svenska av patentkraven som villkor för validering.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser, däribland *Föreningen Svenskt Näringsliv*, *Läkemedelsindustriföreningen*, *Patent- och registreringsverket*, *Patentbesvärsrätten*, *Svenska Föreningen för Industriellt Rättsskydd*, *Stiftelsen Innovationscentrum* och *Industrial Research Institutes in Sweden*, har tillstyrkt ett svenskt tillträde till Londonöverenskommelsen eller lämnat förslaget härom utan erinran. *Företagarna*, *Svenska Akademien*, *Svenska Patentombudsföreningen*, *Sveriges Patentbyråers Förening*, *Lantbrukarnas Riksförbund* och *Svenska Uppfinnareföreningen* har avstyrkt tillträde, i vart fall för närvarande. Sju remissinstanser, däribland *Föreningen Svenskt Näringsliv*, *Patentbesvärsrätten* och *Juridiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitet* har tvärtom ansett att Sverige bör gå längre i fråga om liberalisering av översättningskrav än utredningen föreslagit och förordat att Sverige inte skall använda sig av möjligheten enligt Londonöverenskommelsen, att kräva översättning av patentkraven till svenska som villkor för validering.

Skälen för regeringens förslag

Utgångspunkter, kostnadsaspekter, svenska företags konkurrenskraft m.m.

Som anförts i betänkandet har Londonöverenskommelsen tillkommit som svar på den europeiska industrins växande kritik av att gällande krav på översättning av europeiska patent medför alltför höga kostnader. Kritiken går ut på att patenttexter på nationella språk mer eller mindre saknar betydelse och att nyttan av översättningarna därmed inte står i rimlig proportion till vad det kostar att framställa dem. Det har hävdats att dessa kostnader i viss mån verkar hämmande på framför allt mindre företags benägenhet att ansöka om patent eller i vart fall inverkar återhållande på deras beslut om vilka och hur många stater som patentet skall valideras i. Huvuddragen i denna kritik har bekräftats av flera remissinstanser.

I diskussionen har också framhållits att kostnaderna för ett europeiskt patent är väsentligt högre än motsvarande kostnader för att få patentskydd i USA och Japan. Enligt uppgifter i kommissionens förslag till förordning om gemenskapspatent (KOM [2000] 412 slutlig) var år 2000

kostnaderna för ett europeiskt patent, som översatts till tio språk, tre till fem gånger högre än kostnaderna för japanska och amerikanska patent (s. 10 i förordningsförslaget).

I föregående avsnitt har redovisats kostnadsberäkningar från EPO som visar att kostnaderna för översättning av ett europeiskt patent som valideras i de åtta oftast designerade kontraktsstaterna uppskattats till ca 11 500 euro, vilket motsvarar 39 procent av de totala kostnaderna, förutsatt att patentet upprätthålls i tio år. Vidare har redogjorts för kostnadsberäkningar som indikerar att Londonöverenskommelsen skulle kunna innebära en reduktion om uppemot 50 procent av de nuvarande kostnaderna för ett europeiskt patent i dessa åtta stater.

Under förhandlingarna som resulterade i Londonöverenskommelsen var Sverige en av de drivande krafterna. Sverige har även i förhandlingarna om ett gemenskapspatent med eftertryck drivit linjen att patenteringskostnaderna inklusive översättningskostnaderna måste hållas nere. Regeringens utgångspunkt även i detta lagstiftningsärende är självklart densamma som utredningens, dvs. att åtgärder för att nedbringa patenteringskostnaderna i Europa till vad som faktiskt krävs för ett väl fungerande patentsystem är starkt motiverade. Sverige bör i patent-sammanhang verka för reducerade översättningskrav, om det kan ske utan att viktiga skyddsintressen skadas. Dessa principiella utgångspunkter talar initialt för ett tillträde till Londonöverenskommelsen. En mer ingående analys behöver dock göras innan slutlig ställning kan tas.

Syftet med att minska patenteringskostnaderna i Europa är framförallt att skapa bättre förutsättningar för företag att skydda sina innovationer och därmed stimulera forskning, teknikutveckling och tillväxt. Flertalet remissinstanser har också framhållit vikten av att minska kostnaderna för patent och tillstyrkt utredningens förslag om Londonöverenskommelsen. Bland annat har *Föreningen Svenskt Näringsliv* och *Läkemedelsindustriföreningen* anfört att ett väl fungerande patentsystem är av central betydelse för ekonomisk tillväxt och att kostnadssänkningar är viktiga för att skapa ett sådant system. *Industrial Research Institutes in Sweden*, som är en paraplyorganisation för 25 industriforskningsinstitut, har framhållit att en rimlig avkastning på företagets investeringar i forskning och produktutveckling förutsätter en global marknad och rimliga kostnader för att skydda uppfinningar.

Några remissinstanser har dock varnat för att minskade översättningskrav kan leda till minskad konkurrenskraft för svenska företag. Sådana synpunkter har framförts av *Svenska Patentombudsföreningen* och *Sveriges Patentbyråers Förening*, till vars gemensamma remissvar *Svenska Uppfinnareföreningen* anslutit sig. Argumentationen är i huvudsak följande. Besparingarna som Londonöverenskommelsen ger är relativt ringa för svenska företag och kan helt försvinna om PRV kompenserar förlorade intäkter från tryckningsavgifter med höjning av andra avgifter. Däremot innebär Londonöverenskommelsen minskade kostnader för utomeuropeiska företag att söka patent i Europa, inklusive i Sverige. Kostnadsminskningen kan leda till att utomeuropeiska företag väljer att validera patent i länder som man för tillfället inte har för avsikt att bedriva näringsverksamhet i. Detta innebär att tekniska områden som skyddas av patent kommer att öka, med minskat utrymme för svenska företag som följd. Således skulle konkurrenskraften för utländska före-

tag, framförallt multinationella företag från USA och Japan, öka på bekostnad av svenska företags konkurrenskraft.

Även *Företagarna* och *Lantbrukarnas Riksförbund* har uttryckt farhågor för att ett omedelbart tillträde från svensk sida, utan bred eller fullständig anslutning av EPC-staterna, snarast skulle innebära nackdelar för svenska företag. De skäl som åberopas är väsentligen desamma som anförts av Svenska Patentombudsföreningen. Således anges att utländska sökande kommer att validera sina patent i Sverige till lägre kostnad, vilket medför en ökning av antalet patent i Sverige, medan svenska företag inte kommer att erhålla motsvarande lättnader i relation till andra mindre språkområden. Företagarna och Lantbrukarnas Riksorganisation motsätter sig dock inte en anslutning till Londonöverenskommelsen när andra EPC-stater anslutit sig. Företagarna har således anført att överenskommelsen är till fördel när andra länder tillämpar den.

Regeringen håller inte med om den negativa bild av Londonöverenskommelsens effekter för svenska företag som de angivna remissinstanserna givit uttryck för. Londonöverenskommelsen har tillkommit som ett svar på det europeiska näringslivets krav på minskade kostnader för patent och kritik mot de nuvarande översättningskraven. Som tidigare redovisats i avsnitt 5.4 visar de kostnadsberäkningar som gjordes inom ramen för WPR:s arbete att överenskommelsen kan leda till kraftigt minskade kostnader för europeiska patent. Givetvis är det önskvärt med en så bred anslutning till överenskommelsen som möjligt. Kostnadsberäkningar gällande patent i de tolv länder som i förhandlingarna uttryckt stöd för överenskommelsen indikerar dock att besparingar kan ske med uppemot 70 procent jämfört med dagens kostnader för översättning och validering³. Betydande kostnadsminskningar blir alltså enligt dessa beräkningar resultatet även om inte alla EPC-stater ansluter sig till Londonöverenskommelsen. Därtill kommer att överenskommelsen inte träder i kraft förrän åtta europeiska länder, och däribland de ur patent-synpunkt mycket viktiga länderna Tyskland, Storbritannien och Frankrike, ansluter sig till den.

Regeringens uppfattning är att sänkta kostnader för europeiska patent genom minskade översättningskrav har klart övervägande positiva effekter för företagen i Sverige och i övriga Europa. Bedömningen har starkt stöd, inte bara av utredningen och flertalet remissinstanser, utan även av det mycket breda samråd som låg till grund för kommissionens förslag om gemenskapspatentet. I samrådet deltog, utöver EU:s medlemsstater, företrädare för bl.a. företag av olika storlekar, uppfinnare och patentombud. I sin sammanfattning av samrådet konstaterade kommissionen bl.a. att patentkostnaderna i Europa allmänt ses som en av de största anledningarna till de innovativa företagens, i synnerhet de små och medelstora, svårigheter att använda sig av patentsystemet. Det

³ Kostnadsberäkningen finns redovisad i bilaga 7, tabell 5, till betänkandet. De tolv stater som i förhandlingarna uttryckte stöd för Londonöverenskommelsen är Belgien, Cypern, Danmark, Frankrike, Nederländerna, Liechtenstein, Luxemburg, Monaco, Storbritannien, Sverige, Schweiz och Tyskland. Som tidigare nämnts har hittills Slovenien, Monaco, Tyskland, Island, Lettland och Storbritannien tillträtt överenskommelsen. Det danska folketinget har vidare beslutat om tillträde och ett danskt tillträde till överenskommelsen kan ske vid den tidpunkt som den danska regeringen bestämmer.

anfördes att särskilda ansträngningar behövdes för att minska kostnaderna och att därför en ordning, där patenthavaren måste översätta hela patentskriften till alla språk, är ohållbar för gemenskapspatentet (kommissionens meddelande om uppföljning av grönboken om gemenskapspatentet och patentsystemet i Europa, KOM [1999] 42 slutlig, den 5 februari 1999, s. 9). Samrådet mynnade ut i ett förordningsförslag från kommissionen enligt vilket några översättningar av gemenskapspatent inte skulle krävas, utöver översättningar av patentkraven till de två EPO-språk som inte använts vid EPO:s handläggning (jfr avsnitt 5.3.4). I sin konsekvensanalys av förslaget konstaterar kommissionen att uppfinnarna, näringslivet och särskilt de små och medelstora företagen välkomnar den föreslagna lösningen, som går ut på att göra patent tillgängligare och billigare och därigenom mer konkurrenskraftigt (s. 64 i kommissionens förslag om gemenskapspatent [KOM (2000) 412 slutlig]).

För små och nystartade företag är sänkta översättningskostnader av särskilt stor betydelse. Att en uppfinning har fullgott patentskydd kan ofta vara en förutsättning för att finansärer skall vilja låna pengar till investeringar i uppfinningen. Dagens höga översättningskostnader för europeiska patent kan innebära att små företag inte har råd med den initiala kostnaden för erforderligt patentskydd och därmed också riskerar att förlora möjligheten till extern finansiering. Även i en situation där företaget visserligen investerar i ett nationellt patentskydd och lyckas få den finansiering som behövs på den svenska marknaden innebär dagens höga översättningskostnader nackdelar. Om företaget till följd av dem väljer bort att skydda sin uppfinning i andra europeiska länder kan det i många fall betyda att företaget går miste om möjligheten att expandera utomlands när det i ett senare skede vuxit sig tillräckligt stort för en sådan expansion. Svenska innovativa småföretag, och förstas särskilt nystartade sådana, riskerar därmed att låsa fast sin verksamhet till den svenska marknaden. Denna effekt är mycket olycklig, särskilt mot bakgrund av att marknaden generellt sett blir alltmer global. Det finns således all anledning att arbeta för att svenska företag skall få möjlighet att till låga kostnader utsträcka sitt patentskydd till andra europeiska länder. Londonöverenskommelsen innebär att den initiala kostnaden för patentskyddet kan minskas högst avsevärt och möjliggör en expansion på den europeiska marknaden. Det leder till ett starkt skydd för fler svenska produkter och underlättar därmed svenska företags konkurrensmöjligheter internationellt.

Som vissa remissinstanser påpekat kan Londonöverenskommelsen möjligen leda till ett ökat intresse hos utländska företag att validera sina europeiska patent i Sverige. I hur stor omfattning detta kommer att ske får betraktas som oklart. Sverige har redan tidigare tillhört de länder som ofta valideras i patentsammanhang. Det är därför inte givet att Londonöverenskommelsen kommer att bidra till någon avsevärd ökning av patent giltiga i Sverige. Om en ökning skulle ske kan följande överväganden göras. De remissinstanser som pekat på denna möjliga effekt har ansett att det vore en nackdel om fler patent blir giltiga i Sverige. Som *Juridiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitet* framhållit anses dock patentskydd stimulera investeringar i det land i vilket patent söks och bidra till tekniköverföring till det landet. När en uppfinning

patenterats i ett visst land kan nämligen rättsinnehavaren tryggt investera i uppfinningen utan risk att konkurrerande företag använder sig av uppfinningen i det landet. Vidare innebär en sådan utveckling ökade intäkter för PRV och patentombuden i Sverige. Tvärtom mot vad dessa remissinstanser anfört kan Sverige således dra nytta av ett ökat antal utländska patent i landet.

Det finns även skäl att i detta sammanhang framhålla att ett ökat antal utländska patent i Sverige inte påverkar svenska företags möjligheter att skydda uppfinningar här i landet. Som anförts under avsnitt 4.1 är det patenträttsliga skyddet territoriellt begränsat till det land i vilket patent beviljats. Har emellertid ett utländskt företag beviljats patent på en viss uppfinning någonstans i världen innebär det hinder mot att ett svenskt företag beviljas patent för samma uppfinning i Sverige (på grund av det s.k. nyhetskravet). Det svenska företaget kan visserligen i en sådan situation använda sig av uppfinningen i Sverige men har inget skydd mot att t.ex. ett konkurrerande företag gör detsamma. Vill det svenska företaget skapa trygghet för sin användning av uppfinningen får man normalt lösa det genom ett licensavtal med patenthavaren.

Det har också anförts att ett bortfall av tryckningsavgifter kan leda till att PRV behöver höja andra avgifter. Härigenom skulle de besparingar som patenthavare gör till följd av Londonöverenskommelsen komma att minska. I vilken utsträckning PRV behöver höja andra avgifter är beroende av även andra omständigheter, t.ex. vad som händer med förordningsförslaget om gemenskapspatent. När eventuella avgiftshöjningar kommer att införas och i vilken utsträckning de kommer att belasta patenthavare är därför oklart i dagsläget. Som regeringen kommer att återkomma till nedan är det dessutom tveksamt att ha en ordning där man tar ut tryckningsavgifter som ligger avsevärt högre än vad kostnaderna för den hanteringen egentligen uppgår till. Möjligen skulle det systemet ändå behöva ses över och ändras. Beträffande europeiska patent kan vidare konstateras att eventuella avgiftshöjningar kommer att ligga i tiden efter validering och avse i huvudsak årsavgifter. Årsavgifterna är utformade så att de är låga under början av patentets livstid för att sedan stiga kontinuerligt till det sista 20:e året. Detta innebär att de initiala kostnaderna, som är särskilt kännbara för mindre företag, under alla förhållanden kommer att minska kraftigt. En motsvarande lösning för nationella patent borde inte vara omöjlig om det nu uppkommer ett behov av avgiftshöjningar. Någon säker prognos rörande behovet av höjningar av andra avgifter hos PRV och hur detta kommer att slå kan dock, som framkommit, alltså inte göras.

Regeringen konstaterar sammanfattningsvis att de kostnadsbesparingar som kan göras för svenska och europeiska företag sammantaget med Londonöverenskommelsens beräknade positiva inverkan på svenska företags konkurrenskraft med styrka talar för ett svenskt tillträde till överenskommelsen. Regeringens utgångspunkt är därför att ett sådant tillträde bör ske om inte andra viktiga intressen talar så starkt emot detta att dessa intressen bör få företräde. I det följande görs en genomgång av de andra aspekter som behöver beaktas i sammanhanget och som av vissa remissinstanser åberopats emot ett svenskt tillträde.

I propositionen "Bästa språket – en samlad svensk språkpolitik" (prop. 2005/06:2) har regeringen lämnat förslag och bedömningar för det fortsatta arbetet på språkområdet. Riksdagen har mot bakgrund av propositionen beslutat om nationella språkpolitiska mål där ett av målen är att svenskan skall vara ett komplett och samhällsbärande språk (bet. 2005/06:KrU4, rskr. 2005/06:89). Det innebär att svenska språket skall förbli ett språk som kan användas inom alla delar av samhället. Förluster i användningsområden för svenskan kan minska möjligheterna till insyn och demokratisk delaktighet och kontroll. Brist på svenska termer och uttryck kan skapa kommunikationsproblem i samhället och även påverka attityden till det egna språket. Regeringen har även framhållit vikten av att svenska används parallellt med andra språk, t.ex. engelska, och att insatser görs för att främja tillkomsten av nya svenska termer, uttryck och textmönster (se a. prop. s. 16 f.). Det statliga stödet till språkvård förstärks därför från och med 2006 (prop. 2005/06:1, utgiftsområde 17, bet. 2005/06:KrU1, rskr. 2005/06:85).

De språkpolitiska aspekterna har beaktats vid förhandlingarna om Londonöverenskommelsen och är av betydelse vid övervägandet av ett svenskt tillträde till överenskommelsen. För det fall minskade översättningskrav leder till en försvagning av det svenska språkets ställning som komplett och samhällsbärande språk, talar detta mot ett svenskt tillträde.

I den mån patentskrifter har betydelse för svenska språkets ställning är det i förhållande till svenskt fackspråk och dess utveckling inom nya teknikområden. Ett antagande som ligger nära till hands är att svenskan berikas med nya tekniska termer och begreppsbildningar genom att patentskrifter översätts till svenska. Frågan är då om ett övergivande av den hittills gällande principen om fullständig översättning av i Sverige gällande patent skadar det svenska fackspråkets utveckling.

Svenska Akademien har i sitt remissvar anfört att det inte är förenligt med omsorgen om det svenska språket att patentbeskrivningar inte behöver föreligga på svenska. Enligt Akademien har utredningen uppehållit sig vid patentbeskrivningarnas begränsade betydelse för ett specifikt arbete på ny terminologi men inte beaktat att ett levande fackspråk genererar en terminologi som naturligt används i t.ex. patentbeskrivningar. Man varnar också för alltför stor tilltro till svenskars förmåga att förstå engelska och påpekar att det i Sverige finns uppfinnare och entreprenörer av annat ursprung som inte är betjänta av att tvingas låta översätta sina tankar till ännu en språkdräkt. *Svenska språknämnden* har inte motsatt sig förslaget att patentbeskrivningar endast skall finnas tillgängliga på engelska, men anfört att förslaget innebär ett avsteg från principen att texter som är rättsligt bindande i Sverige skall vara tillgängliga på svenska. Enligt språknämnden kan detta avsteg till nöds försvaras med att det handlar om en mycket speciell form av texter men att det inte får tas till intäkt för liknande åtgärder inom andra områden.

Att översättningar av patentskrifter skulle ha någon större betydelse för det svenska fackspråket motsägs av de uppgifter som utredningen fått från AB Terminologacentrum TNC. TNC är en av världens äldsta terminologicalentraler och har till huvuduppgift att verka för att lämplig terminologi skapas och används inom näringsliv, offentlig förvaltning,

utbildningsväsen och massmedier. Enligt TNC använder man sig i sin verksamhet inte av patentöversättningarna. TNC:s erfarenhet är att det tekniska språket utvecklas genom forskningsrapporter, vetenskapliga artiklar och, inte minst, i det språkbruk som gäller inom enskilda teknikområden. Det är alltså redan etablerade termer och begrepp som förekommer i patentskrifter. Från TNC:s sida har särskilt påpekats att en svensk översättning av ett europeiskt patentdokument framställs lång tid efter det att uppfinningen gjorts och att eftersläpningen gör texterna än mindre ägnade att introducera ny terminologi. Även det förhållandet att såväl översättningarna som i vissa fall originaltexterna är av varierande kvalitet synes göra dem mindre användbara för terminologiarbetet. TNC har även påpekat att de patenttermer som finns i beskrivningen i de flesta fall förekommer även i patentkraven. Enligt TNC:s uppfattning skulle därför ett slopande av översättningskraven såvitt avser patentbeskrivningen inte innebära att något går förlorat ur terminologisynpunkt, förutsatt att ett krav på översättning av patentkraven står kvar.

TNC har i sitt remissvar bekräftat innehållet i de av utredningen redovisade uppgifterna och framhållit att översätta patentskrifter inte haft någon egentlig betydelse för det svenska terminologiarbetet och fackspråkens utveckling.

Uppgifterna från TNC motsäger alltså den bild som Svenska Akademien framfört i sitt remissvar, dvs. att det inte är förenligt med omsorgen om svenska språket att patentbeskrivningar inte behöver föreligga på svenska. Att översätta patentskrifter skulle ha någon mer betydelsefull påverkan på det svenska språket motsägs även av den av utredningen framlagda uppgiften att dagens översättningar efterfrågas mycket sällan hos PRV. År 1994 efterfrågades mindre än 1 procent av de registrerade översättningarna. Enligt PRV har det inte skett någon ökning i efterfrågan av översättningar under senare tid.

Vid ett tillträde till Londonöverenskommelsen har Sverige att peka ut ett av EPO:s tre handläggningsspråk som godtagbart för validering av europeiska patent. Med hänsyn till språkförståelsen i Sverige kan det inte komma i fråga att välja något annat språk än engelska. Svenskarnas kunskaper i engelska får generellt sett anses goda. I propositionen Bästa språket – en samlad svensk språkpolitik har bl.a. pekats på en internationell undersökning som visar att svenska skolelever hävdade sig mycket väl, när ungdomars engelskkunskaper i åtta europeiska länder jämfördes (se prop. 2005/06:2 s. 42 f.). Regeringen delar utredningens uppfattning att en översättningsreform, som innebär att patentskrifter delvis finns på engelska, knappast leder till en oönskad förstärkning av engelska språkets position i Sverige. Skälet är väsentligen detsamma som nyss tagits upp. Det kan inte anses att patentdokumenten i sig har annat än marginell betydelse för språkutvecklingen. I den mån det svenska tekniska språket influeras av engelsk terminologi, får orsaken sökas utanför patentsystemet.

Sammanfattningsvis gör regeringen den bedömningen att det för svenska språkets ställning som komplett och samhällsbärande språk inte i sig är befogat att bibehålla nuvarande krav på översättning till svenska av europeiska patent. Av uppgifter från TNC och PRV, som i sig inte har ifrågasatts i remissvaren, kan dras slutsatsen att översätta patentskrifter inte haft någon egentlig betydelse för det svenska terminologiarbetet eller

fackspråkens utveckling. Det synes i stället vara så att det tekniska språket utvecklas genom forskningsrapporter, vetenskapliga artiklar och i det språkbruk som gäller inom enskilda teknikområden. När patent-skrifterna väl blir offentliga har redan den nya terminologin etablerats.

Konsekvenser för teknikspridning

För intresset av snabb teknikspridning är översättningen av den text på vilken patentet meddelas av mindre betydelse. Ett offentliggörande av den europeiska patentansökningsdagen sker senast 18 månader efter ingivningsdagen (eller i förekommande fall dagen för en prioritetsgrundande ansökan). Ett offentliggörande medför ofta att den tekniska nyheten eller uppfinningen presenteras och diskuteras i olika forskningsrapporter eller artiklar i initierade tidskrifter. I de flesta fall dröjer det lång tid efter det att patentet offentliggjorts innan patentet meddelas och det sålunda föreskrivna kravet på översättning uppstår (82 § PL). EPO:s genomsnittliga handläggningstid uppgår under normala förhållanden till mellan fyra och sex år, från dagen för ansökan till patentets meddelande. Den snabba teknikutvecklingen gör att det ofta är angeläget för konkurrenter och forskare att snabbt skaffa kunskap om nya uppfinningar. Vid den tidpunkt då patentet meddelas och översättningen offentliggörs kan nyhetsvärdet ha gått förlorat.

Det är därför regeringens uppfattning att intresset av teknikspridning inte motiverar ett fortsatt krav på översättningar till svenska av meddelade europeiska patent.

Rättssäkerhetsaspekter – översättning som villkor för rättsverkan i Sverige

Ett syfte med det nuvarande kravet på fullständiga översättningar av europeiska patent har varit att underlätta för den som planerar en viss verksamhet att bedöma om den tilltänkta åtgärden innebär ett intrång i ett gällande patent. Ett antal remissinstanser, bl.a. *Svenska Patentombuds-föreningen*, *Sveriges Patentbyråers Förening* och *Svenska Uppfinnare-föreningen*, har också framfört synpunkter om att rättssäkerheten hotas om legala texter inte finns att tillgå på svenska. Som utredningen och bl.a. *Patentbesvärsträtten* framhållit är dock innehållet i patentdokumenten i allmänhet inte så lätt att tillgodogöra sig för andra än experter på området. Den som söker klarhet i vad ett patent innebär har därför ofta anledning att konsultera ett patentombud, och detta oavsett om patent-skriften finns översatt till svenska eller inte. Även i fall då en svensk text står till buds finns det ofta anledning att i första hand studera originaldokumentet på främmande språk. Trots att översättningarna i de flesta fall utförs av språk- och fackkunniga personer kan det förekomma att texterna, originalet och den gjorda översättningen skiljer sig åt i vissa delar. Den som vill vara säker på ett patents innebörd kan alltså inte fullt ut förlita sig på en översättning utan kan behöva studera originaltexten. Särskilda skäl att gå till originaltexten har den som överväger en ogiltighetstalan mot ett meddelat patent. Enligt 90 § PL äger i mål om ogiltighet av ett europeiskt patent lydelsen på EPO:s handläggningsspråk ensam vitsord.

Mot bakgrund av det anförda bedömer regeringen att en fullständig översättning av europeiska patent inte är av sådan betydelse ur rättssäkerhetssynpunkt att den försvarar kostnaderna för framställningen. Däremot skulle möjligen en text på svenska av de mest väsentliga delarna av patentskriften, dvs. de s.k. patentkraven, kunna tjäna till ledning för tredje man i sådan utsträckning att ett sådant översättningskrav är motiverat. Londonöverenskommelsen ger de stater som inte har något av EPO:s handläggningsspråk som sitt officiella språk en möjlighet att bibehålla krav på översättning av patentkraven, vilket också har föreslagits av utredningen.

Ett antal remissinstanser – bl.a. *Juridiska fakulteten vid Stockholms universitet*, *Patentbesvärsrätten* och *Föreningen Svenskt Näringsliv* – har ifrågasatt utredningens förslag om obligatorisk översättning av patentkraven. Man har förordat att Sverige skall acceptera patentskrifter på engelska utan vidare översättning. Argumentet är i huvudsak att en översättning av patentkraven inte ger sådana fördelar ur rättssäkerhetssynpunkt att det motiverar de relativt höga kostnaderna för översättning av sådan text. Det har framhållits att man, för att förstå ett patents skyddsomfång, normalt måste läsa även patentbeskrivningen som enligt utredningens förslag kan vara på engelska.

Regeringen kan i viss utsträckning instämma i vad som anförts av dessa remissinstanser. Patentkraven har dock en särställning i rättssäkerhetshänseende eftersom kravens funktion är att bestämma patentskyddets omfattning (39 § PL). Översatta patentkrav kan enligt regeringens uppfattning tjäna som underlag för en förstahandsbedömning av vilka åtgärder som kan företas utan att patentintrång sker. En obligatorisk översättning av patentkraven överensstämmer också med den lösning som EU:s medlemsstater åtminstone hittills velat se för gemenskapspatentet. Att helt avstå från översättning av patentskrifter på engelska framstår, i vart fall för närvarande, som mindre lämpligt ur rättssäkerhetssynpunkt. I sammanhanget skall också framhållas följande. EPO publicerar ett meddelat europeiskt patent inte bara i dess helhet på det av sökanden valda handläggningsspråket. EPO publicerar samtidigt också patentkraven i översättning till de två andra EPO-språken. Kraven finns alltså alltid publicerade på de tre EPO-språken. En tredje man som vill ta del av patentkraven på engelska, t.ex. för att jämföra med den svenska översättningen eller för att studera patentkraven och patentbeskrivningen på samma språk, har alltså möjlighet till detta. Meddelade europeiska patent är lätt åtkomliga i elektronisk form på EPO:s hemsida.

Sammantaget anser regeringen att rättssäkerhetsskäl motiverar att Sverige, vid ett eventuellt tillträde till Londonöverenskommelsen, använder sig av möjligheten att kräva översättning till svenska av patentkraven som villkor för validering. Rättssäkerhetsskäl bedöms dock inte motivera ett krav på översättning av patentbeskrivningar till svenska, om dessa delar finns på engelska. Det skulle naturligtvis kunna framkomma senare att en översättning av enbart patentkraven saknar praktisk betydelse. Skulle den situationen uppkomma får frågan övervägas på nytt.

Från patentombudshåll har ibland uttryckts oro för att en uppmjukning av översättningskraven skulle få negativa ekonomiska konsekvenser för dem och kanske också leda till en dränering på nationell kompetens. Enligt utredningens bedömning kan det inte uteslutas att en del ombud kommer att få vidkännas intäktsbortfall till följd av färre översättningsuppdrag. Som utredningen anfört kan det dock antas att de ekonomiska effekterna för ombuden dämpas av att ett krav på översättning av patentkraven kvarstår. Vidare bör en ökning av antalet validerade patent i Sverige, som kan bli en följd av Londonöverenskommelsen, leda till ett ökat antal uppdrag för patentombuden. Sådana uppdrag kan tänkas komma såväl från patenthavare som från tredje man. Enligt regeringens uppfattning går det av dessa skäl inte att dra några bestämda slutsatser om vilka effekter på patentombudsningen en svensk anslutning till Londonöverenskommelsen får. Detta branschintresse kan dessutom inte i sig motivera att nuvarande översättningskrav bibehålls, om en liberalisering får positiva effekter för de allmänna och enskilda intressen som patentsystemet primärt skall tjäna.

Effekter för PRV:s ekonomi

Enligt beräkningar som gjorts av PRV kan verkets årsintäkter, som en följd av uteblivna publiceringsavgifter (eller tryckningsavgifter), komma att minska med 15 miljoner kronor i de fall det även för framtiden skall åvila PRV att offentliggöra översättning av patentkrav. Till den del tryckningsavgifter som verket går miste om skulle ha använts för finansiering av annan verksamhet kan intäktsbortfallet behöva kompenseras med höjningar av andra avgifter. Det är dock, som tidigare nämnts, osäkert när och i vilken utsträckning avgiftshöjningar kan komma att ske. PRV:s intäkter är beroende av även andra frågor, t.ex. resultatet av förhandlingarna om gemenskapspatentet. Vidare kan en svensk anslutning till Londonöverenskommelsen resultera i fler validerade europeiska patent i Sverige, vilket skulle generera ökade intäkter till PRV.

Som utredningen framhållit kan det också från principiell utgångspunkt ifrågasättas om avgifter för validering av europeiska patent bör tas i anspråk för andra ändamål. Rätten att ta ut avgifter för hantering av översättningar följer av artikel 65.2 i EPC. Enligt denna bestämmelse får kontraktstaterna föreskriva skyldighet för sökande och patenthavare att helt eller delvis stå för kostnaden för offentliggörande av översättningar. Utformningen av artikelbestämmelsen talar emot ett uttag av avgifter som täcker mer än kostnader knutna till själva offentliggörandet. Bestämmelsens syfte kan inte heller ha varit att sanktionera en överdebitering.

Redan mot denna bakgrund bör de påtalade ekonomiska konsekvenserna för PRV inte få spela någon avgörande roll för frågan huruvida Sverige bör tillträda Londonöverenskommelsen.

Londonöverenskommelsen syftar till att förbättra villkoren för europeiska företag. Genom de reducerade översättningskrav som följer av överenskommelsen kan kostnaderna för europeiska patent minskas radikalt. Härigenom stimuleras forskning, teknikutveckling och tillväxt, inte minst för små och nystartade företag. Enligt regeringens uppfattning föreligger därför mycket starka skäl för att Sverige bör ansluta sig till de europeiska länder som redan har valt att tillträda eller ansluta sig till överenskommelsen. Sverige bör således tillträda Londonöverenskommelsen om inte starka motstående intressen talar mot detta.

En genomgång av intressen som kunnat tala emot ett tillträde har gjorts ovan. Regeringen har därvid funnit att varken språkpolitiska aspekter eller rättssäkerhetsintressen hindrar ett tillträde till överenskommelsen, om engelska pekas ut som det språk från vilket översättning av patent-skrifter inte behöver ske och om Sverige alltjämt kräver översättning av patentkraven som villkor för validering. Inte heller andra intressen som gjorts gällande mot en anslutning har bedömts vara av tillräcklig styrka för att hindra ett tillträde. Regeringens bedömning är alltså att Sverige bör tillträda Londonöverenskommelsen med de förutsättningar som nyss nämnts. Regeringen föreslår därför att riksdagen godkänner Londonöverenskommelsen.

Utredningen har också ställt frågan om översättningslättnader bör genomföras endast om Londonöverenskommelsen tillträds av det antal kontraktsstater som krävs för ikraftträdande, eller om Sverige under alla förhållanden bör öppna för en möjlighet till validering av europeiska patent med beskrivningar enbart på engelska. Regeringen delar utredningens bedömning att det sistnämnda alternativet inte är aktuellt. Inte heller bör det nu göras några förändringar vad gäller språkkrav för nationella patent.

7 Lagändringar med anledning av Londonöverenskommelsen

7.1 Krävs det särregler i fråga om sanktioner för patentintrång när patentbeskrivningar inte finns på svenska?

Regeringens bedömning: Om en tredje man till följd av att patentbeskrivningen inte finns på svenska inte förstått att han eller hon begär patentintrång, kan detta beaktas inom ramen för de uppsåts-, oaktsamhets- och skälighetsbedömningar som görs vid tillämpningen av reglerna i patentlagen om sanktioner för patentintrång. Några särregler behövs alltså inte.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Några remissinstanser, bl.a. *Patentbesvärsrätten (PBR)*, *Svenska Patentombudsforeningen* och *Sveriges Patentbyråers*

Förening, har föreslagit en särskild bestämmelse med den huvudsakliga innebörden att sanktioner vid patentintrång endast kan meddelas avseende tiden efter det att patenthavaren tillhandahållit en översättning till svenska av patentbeskrivningen.

Skälen för regeringens bedömning: Det finns anledning att mer ingående överväga om en patenthavare skall vara skyldig att i en intrångssituation tillhandahålla den påstådde intrångsgöraren en fullständig översättning till svenska. Syftet med det skulle framförallt vara att säkerställa att en tredje man, som kan riskera sanktioner p.g.a. intrång, har kunnat tillgodogöra sig innehållet i patentskriften.

Några remissinstanser har också föreslagit en särskild regel enligt vilken straff, skadestånd och förbud mot fortsatt intrång endast kan meddelas för intrång som skett efter det att intrångsgöraren fått del av en översättning till svenska av patentet. Påföljd eller förbud skulle dock kunna meddelas om patenthavaren kan bevisa att intrångsgöraren ändå förstått innehållet i patentet. Denna regel skulle enligt förslagen kombineras med en möjlighet för patenthavaren att till Patent- och registreringsverket (PRV) ge in en översättning till svenska av patentbeskrivningen som skall kungöras av PRV. *Svenska Föreningen för Industriellt Rättskydd* har däremot anfört att det i många fall är uppenbart att den som anklagas för intrång inte behöver en översättning. Föreningen har i stället föreslagit att patenthavaren skall behöva ombesörja översättning av patentbeskrivningen endast om den som påstås begå intrång begär det. Föreningen har också anfört att frågan om en intrångsgörarens bristande språkförståelse bör kunna beaktas inom ramen för bedömningen av om det föreligger uppsåt eller oaktsamhet eller, i fråga om ersättning för utnyttjande, vid skälighetsbedömningen och att frågan därför kanske inte behöver regleras särskilt. *Svea hovrätt* har motsatt sig att straff, skadestånd och förbud mot fortsatt intrång endast skulle kunna meddelas för intrång som skett efter det att intrångsgöraren fått del av en översättning till svenska av patentet. Enligt hovrätten skulle en sådan bestämmelse riskera att leda till att patenthavare, i större utsträckning än nödvändigt, kommer att ge in fullständiga översättningar och att Londonöverenskommelsens syfte därigenom skulle kunna komma att förfelas. Hovrätten har framfört att bristande förståelse av ett patents innehåll, p.g.a. att detta är skrivet på engelska, bör kunna hanteras på ett tillfredsställande sätt med hjälp av nuvarande bestämmelser.

I den nuvarande regleringen av påföljder vid patentintrång är det grundläggande om det kan konstateras ett uppsåt eller en oaktsamhet från den som begått intrånget eller inte. Bevisbördan för det subjektiva rekvisitet ligger på den som påstår intrång.

Skadestånd som påföljd vid patentintrång regleras i 58 § patentlagen (1967:837). Paragrafen innehåller två regler. I första stycket behandlas det fallet att intrånget skett uppsåtligt eller av oaktsamhet. Principen är då att patenthavaren skall ha rätt till full ersättning för intrångsgörarens utnyttjande av patentet och för den ytterligare skada som intrånget har medfört. I andra stycket regleras den situationen att intrångsgöraren varit i god tro om intrånget, dvs. intrånget har inte skett uppsåtligt eller av oaktsamhet. I sistnämnda fall är principen att patenthavaren skall ha rätt till ersättning för utnyttjandet, om och i den mån det anses skäligt. Med ersättning för utnyttjande avses den skäliga licensavgift som skulle ha

betalats om licensavtal hade ingåtts. I det samnordiska betänkandet (se NU 1963:6, s. 337 f.) som föregick patentlagen, PL, uttalades att utrymmet för skadestånd vid god tro är begränsat. Det ansågs att det bör finnas särskilda förutsättningar för ersättningsskyldighet, såsom att utnyttjandet har skett i mer betydande omfattning. Det angavs även att ersättningsskyldigheten inte bör bli oskäligt betungande för intrångsgöraren.

För att straff skall kunna utdömas för patentintrång krävs enligt 57 § PL att intrånget skett uppsåtligen eller av grov oaktsamhet. Däremot krävs inget uppsåt hos en intrångsgörare för att denne enligt 57 a § skall kunna meddelas förbud vid vite att fortsätta intrånget.

Den av Patentbesvärsträtten m.fl. föreslagna regleringen skulle innebära nyheter i förhållande till gällande rätt. För det första skulle det, såsom förslaget får förstås, skapas en lagstadgad presumtion för att frånvaron av översättning av patentbeskrivning innebär att intrångsgöraren inte kunnat tillgodogöra sig det språkliga innehållet i patentskriften och att intrånget skett till följd av oförmågan att förstå patentskriften. För det andra skulle den intrångsgörare som, enligt presumtionen, varit i god tro om innehållet i patentskriften helt undgå ersättningsskyldighet och förbud mot fortsatt intrång.

En liknande bestämmelse som den av remissinstanserna föreslagna finns i artikel 44.3 i den Europeiska kommissionens förslag till förordning om gemenskapspatent. Artikeln innebär i korthet att en påstådd intrångsgörare antas, till dess motsatsen har bevisats, inte medvetet ha gjort intrång i patentet i de fall denne inte kunnat få tillgång till patentet på det officiella språket i den medlemsstat där han eller hon är bosatt. Som skydd för en sådan godtroende intrångsgörare föreskrivs i artikelbestämmelsen att patenthavaren inte kan få skadestånd för tiden innan svaranden bevisligen fått tillgång till en översättning av patentet. Bevisbördan ligger således hos käranden/patenthavaren. Kommissionen har dock i ett senare skede av förhandlingarna uttalat åsikten att skadeståndsregeln inte är motiverad, om ett krav på översättning av patentkraven skall gälla. Intresset av rättssäkerhet skulle enligt kommissionens uppfattning vara tillgodosett genom att patentkraven finns tillgängliga på alla EU-språk. I den principöverenskommelse som EU:s medlemsstater träffat, senast uttryckt i dokumentet den 3 mars 2003 om gemensam politisk strategi, ingår att sökanden skall ge in översättningar av patentkraven till gemenskapens samtliga officiella språk i anslutning till att patentet meddelas (jfr redogörelsen i avsnitt 5.3.4). Med denna lösning av språkfrågan har förmodligen den ursprungligen föreslagna bestämmelsen om begränsning av skadeståndsansvaret spelat ut sin roll. Frågan är emellertid inte avgjord.

Enligt regeringens uppfattning är den av Patentbesvärsträtten m.fl. föreslagna bestämmelsen förenad med flera problem. Som utredningen framfört riskerar en sådan bestämmelse att bli väl schematisk och kan leda till att patenthavaren går miste om ersättning i fall när undantag från ersättningsskyldighet är sakligt obefogad. Bestämmelsen innehåller visserligen, i likhet med artikel 44.3 i förslaget till förordning om gemenskapspatent, en möjlighet för patenthavaren att bryta presumtionen för intrångsgörarens goda tro. Det framstår dock typiskt sett som svårt att frambringa tillräcklig bevisning som visar att intrångsgöraren ändå

faktiskt förstått innehållet i patentet. Presumtionen för intrångsgörarens goda tro kan, som utredningen och Svea hovrätt framhållit, leda till att patenthavare av försiktighetsskäl i onödigt stor utsträckning ger in fullständiga översättningar. Härigenom kan syftet med Londonöverenskommelsen komma att förfelas.

Vidare kan det av principiella skäl ifrågasättas om det är lämpligt med en särlösning beträffande europeiska patent där beskrivningen är på engelska. När regeringen tidigare funnit att översättningslättnader enligt Londonöverenskommelsen går att förena med tredjemansintressen, så har inställningen grundats på att det hos den svenska allmänheten finns rimliga möjligheter att ta del av en text på engelska, men också på det faktum att innehållet i patenthandlingar är av sådan komplexitet att det under alla förhållanden kan finnas skäl att konsultera expertis. Eventuella svårigheter att tillgodogöra sig innehållet i en patentskrift behöver alltså inte bero på huruvida patentbeskrivningen är avfattad på engelska eller på svenska. En bestämmelse i linje med den av remissinstanserna föreslagna skulle förmodligen resultera i skillnader i sanktioner i fall där uppsåtet hos intrångsgörarna varit likartat. Det kan t.ex. förmodas att en intrångsgörare, som missförstått ett patents skyddsomfång därför att beskrivningen varit på engelska, helt undgår påföljd och kan fortsätta sin intrångsgörande verksamhet medan en intrångsgörare, som missförstått skyddsområdet beträffande ett patent som översatts i sin helhet till svenska, drabbas av i vart fall ersättningskyldighet och vitesförbud. Sådana skillnader i sanktioner mellan i praktiken jämförbara intrångsfall framstår inte som önskvärda.

Som ovan angetts erbjuder de nuvarande reglerna om straff och skadestånd vid patentintrång skydd för en godtroende intrångsgörare. Bevisbördan för intrångsgörarens uppsåt eller oaktsamhet faller på den som påstår intrång. Om en tredje man inte kunnat tillgodogöra sig innehållet i en patentskrift till följd av att patentbeskrivningen endast funnits tillgänglig på engelska, torde detta i många fall kunna kvalificeras som en faktisk villfarelse som utesluter uppsåt. I den mån felbedömningen av patentskriften även är ursäktlig, kan inte intrångsgöraren heller anses ha agerat oaktsamt. En sådan ursäktlig felbedömning bör även kunna beaktas vid bedömningen av om det är skäligt att ersättning för utnyttjande skall utgå. Förbud vid vite att fortsätta intrånget kommer dock under alla förhållanden att kunna meddelas. Detta är dock också fallet för andra godtroende intrångsgörare och enligt regeringens uppfattning finns det inte anledning till särbehandling på den punkten av dem som begår intrång i europeiska patent.

Sammanfattningsvis gör regeringen den bedömningen att de rätts-säkerhetsfrågor som hänger samman med att en intrångsgörare endast haft tillgång till patentbeskrivningen på engelska, kan omhändertas på ett tillfredsställande sätt med stöd av nuvarande regler om straff och skadestånd vid patentintrång. Någon särskild bestämmelse om detta bör inte införas med anledning av Londonöverenskommelsen.

Regeringens förslag: I den svenska patentlagen anges att vid validering av europeiska patent i Sverige skall patentkraven ges in i översättning till svenska. Om patentbeskrivningen i det av det europeiska patentverket meddelade patentet är på engelska behöver beskrivningen inte ges in till Patent- och registreringsverket. I annat fall skall patentbeskrivningen ges in i översättning till svenska eller engelska (82 §).

En ny paragraf införs i patentlagen i vilken anges att en domstol i patentmål får förelägga rättsinnehavaren att ge in en fullständig översättning av patentskriften till svenska. Om föreläggandet inte följs av rättsinnehavaren i egenskap av kärande, får talan avvisas. Är rättsinnehavaren svarande, får domstolen i stället ombesörja översättning på dennes bekostnad (68 a §).

Skyldigheten för Patent- och registreringsverket att tillhandahålla översättningar av europeiska patent i tryckt form tas bort (82 § tredje stycket och 91 § första stycket).

Utredningens förslag överensstämmer i allt väsentligt med regeringens, dock att utredningen har anpassat sitt lagförslag till den reviderade europeiska patentkonventionen (EPC).

Remissinstanserna: En majoritet av remissinstanserna har tillstyrkt förslaget eller lämnat det utan erinran.

Skälen för regeringens förslag: I det föregående har regeringen kommit fram till att engelska är det språk som kan komma i fråga som alternativ till svenska vid validering av europeiska patent. I PL bör således regleringen utformas på så sätt att engelska blir det språk från vilket någon översättning av patentbeskrivningen inte behöver ske. I enlighet med regeringens ställningstagande i föregående avsnitt bör också föreskrivas att patentkraven alltid skall ges in i svensk översättning. För det fall ett europeiskt patent har meddelats på engelska behöver alltså endast en översättning av patentkraven till svenska ges in till PRV. Londonöverenskommelsen synes inte ge utrymme för en ansluten stat att alltid kräva in beskrivningen på engelska, om patentet meddelats på det handläggningsspråket. Har patentet meddelats på tyska eller franska bör sökanden få välja mellan att låta översätta hela patentskriften till svenska eller låta översätta beskrivningen till engelska. Som tidigare angetts finns originaltexten för ett europeiskt patent i dag lätt tillgänglig via elektroniska medier.

Den text som översättning skall ske ifrån bör som tidigare vara den text med vilken patentet enligt underrättelse till sökanden från det europeiska patentverket (EPO) är avsett att meddelas (jfr artikel 65.1 i den europeiska patentkonventionen). Enligt den år 2000 reviderade versionen av den europeiska patentkonventionen (EPC) är det i stället den text med vilken patentet meddelats som skall översättas. Frågan om Sveriges tillträde till den reviderade EPC och lagändringar med anledning därav bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Enligt 82 § andra stycket skall PRV hålla ingivna översättningar tillgängliga för var och en. Detsamma gäller bland annat i det fallet sökanden eller patenthavaren inkommer med en rättelse av översättningen (91 § första stycket). I båda paragraferna uppställs dock även krav på att

PRV skall tillhandahålla tryckta exemplar av översättningar eller rättade översättningar. Utredningen har föreslagit att kravet på tillhandahållande av tryckta skrifter skall utgå eftersom det är otidsenligt och i praktiken överspelat. Regeringen delar denna bedömning. Som angetts i avsnitt 5.4 efterfrågas de tryckta exemplaren i närmast obefintlig omfattning. De översättningar som inges till PRV finns idag fritt tillgängliga på myndighetens webbplats under nio månader och är därefter fritt åtkomliga digitalt i myndighetens lokaler. Vidare utgör de till PRV ingivna översättningarna allmänna handlingar och kan, med stöd av 2 kap. 13 § tryckfrihetsförordningen, begäras ut i kopia mot betalning av avgift. Ett fortsatt krav på myndigheten att dessutom hålla tryckta exemplar tillgängliga framstår mot denna bakgrund som omotiverat. Kravet i 82 och 91 §§ att PRV skall tillhandahålla tryckta exemplar av översättningar bör alltså utgå.

Den föreslagna ändringen av översättningsregimen i 82 § innebär markanta lättnader för patenthavarna vad gäller skyldigheten att ombesörja och bekosta översättningar av europeiska patent. Förslaget får till effekt att en betydande del av patentbeskrivningarna fortsättningsvis kommer att finnas tillgängliga endast på engelska. Detta kan få till följd att rättsinnehavaren i en patenttvist ger in patentskriften utan kompletterande översättning av beskrivningen.

Av artikel 2 i Londonöverenskommelsen framgår att överenskommelsen inte utgör något hinder för anslutna stater att föreskriva krav på att patenthavaren skall ge in en fullständig översättning av patentskriften i en rättegång. Den inte uttalade huvudregeln i svensk processrätt är också att handlingar som ges in till domstolen skall vara avfattade på svenska. Därmed säkerställs insyn i handlingarna. Om en part ger in en handling på ett främmande språk, kan rätten enligt 33 kap. 9 § rättegångsbalken vid behov låta översätta handlingen. Man kan knappast tänka sig att en domstol kan pröva ett patent i sak utan att ha tillgång till en fullständig översättning av patentskriften. Domstolen har därför att välja mellan att anmoda parten att översätta handlingen eller att själv ombesörja och bekosta översättningen. Vid den prövningen skall domstolen enligt förarbetena till lagrummet väga in vilka möjligheter parten har att själv få fram en översättning (prop. 1986/87:89 s. 170). Patentmålens kommersiella natur gör att det är rimligt att regelmässigt låta parten stå kostnaden för översättningen. Det är dessutom alltid fråga om ordinära tvistemål, vilket innebär att kostnaden utgör en ersättningsgill rättegångskostnad. Enligt gällande rätt finns det dock ingen möjlighet att tvinga fram en sådan översättning, annat än indirekt genom att domstolen lämnar handlingen utan avseende om parten inte följer anmodan att översätta den (jfr Fitger, Rättegångsbalken, s. 33:21). Detta är en brist, inte minst som den påföljden för en svarande ofta torde vara mindre verksam. Det finns därför skäl att i enlighet med utredningens förslag, vilket har fått stöd av remissinstanserna, införa en särskild regel i patentlagen om utvidgade möjligheter för en domstol att i ett tvistemål om ett europeiskt patent utfärda förelägganden om översättning i fall då patentbeskrivningen inte finns på svenska. Utredningen föreslog att domstolen i dessa fall alltid skulle kunna förelägga rättsinnehavaren, dvs. patenthavaren eller den som på annan grund har rätt att förfoga över uppfinningen, att ge in en fullständig text på svenska av det patent som målet gäller. I intrångs-

tvister, där patenthavaren som kärande har ett givet intresse av att driva processen, föreslog utredningen att ett sådant föreläggande om översättning skulle ges vid äventyr av att målet avvisas. När patenthavaren är svarande föreslogs i stället att domstolen skulle ha rätt att ombesörja översättning på rättsinnehavarens bekostnad. Det lagförslag som remitterades till Lagrådet innehöll på denna punkt samma lösning som den som utredningen föreslog.

Den beskrivna lösningen innebär alltså bland annat att en domstol skall kunna förelägga patenthavaren som svarande i en rättegång att inge en översättning av patentskriften och att, om föreläggandet inte följs, låta utföra översättningen på patenthavarens bekostnad. Patenthavarens kostnad för översättning utgör, som ovan nämnts, en rättegångskostnad som patenthavaren kan få ersatt beroende på utgången av målet. *Lagrådet* har invänt mot denna lösning och anfört att det i tvistemål i allmänhet ankommer på käranden att förebringa den utredning som han anser nödvändig för bifall till sin talan, vilket innebär att käranden normalt måste tillhandahålla översättningar på egen bekostnad av åberopade handlingar på främmande språk. Enligt Lagrådets uppfattning måste därför en avvikande ordning, som den i lagrådsremissen föreslagna lösningen, motiveras av särskilda skäl. Lagrådet har inte funnit att artikel 2 i Londonöverenskommelsen – det vill säga möjligheten för konventionsstaterna att föreskriva att patenthavaren vid tvist skall tillhandahålla fullständig översättning – utgör ett sådant särskilt skäl. Enligt Lagrådets uppfattning talar i stället Londonöverenskommelsens syfte att minska patenthavarnas översättningskostnader, och det förhållandet att det får anses föreligga en viss presumtion för att ett beviljat patent är välgrundat, mot förslaget. Inte heller det förhållandet att översättningskostnaden utgör en ersättningsgill rättegångskostnad utgör enligt Lagrådets uppfattning särskilt skäl för lagrådsremissens förslag. Enligt vad Lagrådet anfört kan det väl tänkas situationer när en patenthavare, som utsätts för en ogrundad talan, påtvingas betydande kostnader för översättning, vilka han på grund av motpartens insolvens eller av annat skäl inte kommer att kunna få ersatta. Lagrådet har därför föreslagit att skyldigheten att förse domstolen med en översättning av patentskriften alltid skall åvila käranden i målet och att föreläggande om översättning skall ges vid påföljd att talan annars kan komma att avvisas.

Regeringens förslag om en ny översättningsregim för europeiska patent innebär att en patenthavare inte behöver ta fram en fullständig översättning till svenska av patentskriften som villkor för patentets rättsverkan i Sverige men att en sådan översättning under alla förhållanden skall tas fram i händelse av tvist vid domstol. Frågan är nu vem som i första läget skall bekosta en sådan översättning. Det bör framhållas att det endast är en bråkdel av de i Sverige gällande europeiska patenten som blir föremål för tvist vid allmän domstol.⁴ Att låta patenthavarna stå

⁴ Enligt statistik från PRV har antalet validerade europeiska patent för Sverige uppgått till i genomsnitt drygt 10 500 stycken per år under de senaste sex åren. Under perioden 1995 till 2000 inkom i genomsnitt 28 patentmål per år till Stockholms tingsrätt som är exklusivt forum i första instans för nästan alla patentmål som skall handläggas i allmän domstol. Merparten av målen rörde nationella patent. (Uppgifterna om antalet mål vid Stockholms tingsrätt är hämtade från betänkandet Patentprocessen m.m., SOU 2001:33, s. 55 och bilaga 3, tabell 4).

för översättningskostnaden initialt i händelse av tvist innebär alltså inte att man motverkar det syfte som Londonöverenskommelsen vill uppnå. Enligt regeringens uppfattning är det med beaktande av detta inte lämpligt, i vart fall inte för närvarande, att göra ytterligare avkall på patenthavarnas skyldighet att översätta patentskrifter genom att ålägga en tredje man översättningskyldighet vid väckandet av en ogiltighetstalan. Balansen mellan å ena sidan patenthavarnas intresse av att hålla nere översättningskostnaderna och å andra sidan tredje mans intresse av att få tillgång till patentskrifter på svenska utgör enligt regeringens uppfattning ett sådant särskilt skäl som Lagrådet efterfrågat. Det innebär alltså att det enligt regeringens mening finns skäl att ålägga patenthavare som svarande i patenttvister att ombesörja och initialt bekosta översättningar av europeiska patent. Precis som utredningen föreslog anser regeringen att bestämmelsen bör vara fakultativ för domstolen. Det innebär att domstolen kommer att kunna avstå från att förelägga patenthavaren att inkomma med översättning, till exempel om domstolen utifrån stämningsansökan gör bedömningen att talan är ogrundad och att därför en fullständig översättning är obehövlig. Om det bedöms lämpligt kan domstolen också låta utföra en översättning på statens bekostnad. Sammanfattningsvis delar alltså inte regeringen Lagrådets bedömning att det alltid bör åläggas käranden i en patenttvist att tillhandahålla översättning av patentskriften. Översättningskyldigheten bör i stället åvila patenthavaren eller den som på annan grund har rätt att förfoga över uppfinningen. I brottmål bör rättegångsbalkens regler gälla.

Utredningen har föreslagit att den nya bestämmelsen om domstols möjlighet att begära översättning skall införas invid andra bestämmelser som reglerar domstols hantering av patentmål (under kap. 9 som ny 68 a §). Ett par remissinstanser har ansett att bestämmelsen i stället bör införas under kap. 11 om europeiska patent. Skäl kan anföras för båda förslagen. Regeringen har stannat för utredningens val av lösning.

8 Ikraftträdande m.m.

Regeringens förslag: Lagändringarna skall träda i kraft den dag regeringen bestämmer. De nya bestämmelserna skall tillämpas på europeiska patent beträffande vilka kungörelse om att patent meddelats publicerats i den europeiska patenttidningen efter ikraftträdandet.

Utredningens förslag innehåller inte någon särskild övergångsbestämmelse avseende de lagändringar som föreslås för att Londonöverenskommelsen skall kunna tillträdas. I övrigt överensstämmer förslaget med regeringens.

Remissinstanserna: Det fåtal remissinstanser som har yttrat sig i denna del har lämnat förslaget utan erinran.

Skälen för regeringens förslag: För att Londonöverenskommelsen skall träda i kraft krävs enligt artikel 6.1 i överenskommelsen att minst

åtta stater, däribland Frankrike, Tyskland och Storbritannien, tillträder den. Per februari 2006 har sex stater tillträtt överenskommelsen⁵.

De lagförslag som regeringen lämnar är direkt föranledda av Londonöverenskommelsen. I avsnitt 6 har regeringen gjort bedömningen att lättnader i nuvarande översättningskrav beträffande europeiska patent för närvarande endast är aktuell när överenskommelsen träder i kraft. Någon dag för ikraftträdande av lagändringarna kan alltså inte bestämmas nu. Regeringen bör därför bemyndigas att sätta lagändringarna i kraft.

I artikel 9 i Londonöverenskommelsen har föreskrivits att överenskommelsen skall tillämpas på europeiska patent beträffande vilka kungörelse om att patent meddelats publicerats i den europeiska patenttidningen efter det att överenskommelsen trädde i kraft för staten i fråga. Publicering av ett meddelat europeiskt patent i den europeiska patenttidningen sker senast tre månader efter det att sökanden betalat de särskilda avgifter som utgår för meddelande och tryckning (artikel 97.4 i den europeiska patentkonventionen, EPC).

Det är regeringens avsikt att de föreslagna ändringarna i PL skall träda i kraft samtidigt som Londonöverenskommelsen träder i kraft för Sverige. Lagändringarna bör tillämpas på europeiska patent i den omfattning som föreskrivs i artikel 9 i Londonöverenskommelsen. Det innebär således att de ändrade svenska bestämmelserna bör tillämpas på europeiska patent beträffande vilka kungörelse om att patentet meddelats införts i den europeiska patenttidningen efter ikraftträdandet av lagändringarna.

9 Ekonomiska konsekvenser m.m.

Regeringens bedömning: Regeringens förslag medför inte några ökade kostnader för det allmänna. Förslaget stimulerar investeringar i forskning och teknikutveckling i Sverige och stärker svenska företags konkurrenskraft. Patent- och registreringsverket kan komma att få intäktsbortfall på grund av förslaget.

Utredningens bedömning överensstämmer i huvudsak med regeringens såvitt gäller förslaget konsekvenser för staten, Patent- och registreringsverket (PRV) och patentombudsnäringsen. I övriga delar innehåller inte betänkandet någon bedömning.

Remissinstanserna: Merparten av remissinstanserna har inte yttrat sig i denna del. Som redogjorts för under avsnitt 6 har *Svenska Patentombudsföreningen*, *Sveriges Patentbyråers Förening* och *Svenska Uppfinnareföreningen* anfört att de eventuella besparingar som rättsinnehavare kan göra till följd av Londonöverenskommelsen riskerar att försvinna när PRV tvingas höja sina avgifter för att kompensera bortfallet av intäkter från tryckningsavgifter. De tre remissinstanserna har även anfört att en svensk anslutning till överenskommelsen kan leda till

⁵ Tyskland, Island, Lettland, Monaco, Slovenien och Storbritannien. Det danska folketinget har i juni 2003 beslutat att anpassa den danska patentlagen efter Londonöverenskommelsen. Ikraftträdande av de danska lagbestämmelserna och Danmarks tillträde till Londonöverenskommelsen sker den dag ansvarig minister bestämmer.

minskad konkurrenskraft för svenska företag. *Företagarna* och *Lantbrukarnas Riksförbund* har framfört liknande synpunkter som de nyss nämnda (se närmare avsnitt 6). PRV har anfört att de ekonomiska konsekvenserna för PRV:s verksamhet som ett tillträde till Londonöverenskommelsen innebär, kan komma att tvinga fram en översyn av verksamhetens finansiering. *Patentbesvärsträtten* har förklarat sig inte ha någon erinran mot utredningens bedömning.

Skälen för regeringens bedömning: En svensk anslutning till Londonöverenskommelsen innebär, som närmare redogjorts för i avsnitt 6, att översättnings- och valideringskostnaderna för europeiska patent kommer att minska mer eller mindre kraftigt, beroende på vilket språk som väljs som handläggningsspråk hos det europeiska patentverket (EPO). För svenska företag innebär överenskommelsen att det blir billigare att skydda sina uppfinningar på den europeiska marknaden. Detta är särskilt viktigt för små och nystartade företag som kan ha svårt att bära de höga initiala kostnaderna för patentskydd i Europa som dagens översättningskrav innebär. De minskade översättningskraven medför att fler svenska produkter kommer att ha ett starkt skydd internationellt, vilket innebär förbättrad konkurrensförmåga för svenska företag. Det kan således förutses att Londonöverenskommelsen kommer att bidra till ökad tillväxt och sysselsättning i landet samt stärkt konkurrenskraft för svenska företag.

PRV:s intäkter kommer att påverkas av det föreslagna tillträdet till Londonöverenskommelsen. Med minskade krav på översättning minskar även de avgifter som verket tar ut i samband med validering av europeiska patent i Sverige. Enligt de beräkningar som gjorts av PRV kommer intäkterna att minska med ca 15 miljoner kronor i de fall Sverige väljer att ha kvar ett krav på översättning av patentkraven till svenska och därmed även ett krav på publicering av dessa översättningar via PRV. I likhet med utredningen gör dock regeringen den bedömningen att en ordning med minskade översättningskrav, och därmed sänkta kostnader för patenthavarna, sannolikt kommer att leda till att fler anser det ekonomiskt motiverat att begära patentskydd, eller i vart fall att fler länder designeras än i nuvarande system. Detta i sin tur kommer att innebära ett ökat antal årsavgifter, vilket i viss mån kan kompensera bortfallet av de nyss nämnda publiceringsavgifterna. Det kan dock inte uteslutas att PRV:s intäktsbortfall till viss del måste kompenseras med avgiftshöjningar. Som anförts under avsnitt 6 är det i dagsläget inte möjligt att uttala sig om när eventuella avgiftshöjningar kommer att införas och hur stora de kan bli. Frågan hänger nämligen samman med andra osäkra faktorer, såsom utvecklingen för förslaget om ett gemenskapspatent. Då PRV är helt avgiftsfinansierat påverkar intäktsbortfallet inte statens budget. Inte heller i övrigt kommer förslaget att innebära några ökade kostnader för det allmänna.

Minskningen av rättsinnehavarnas kostnader för validering av europeiska patent kan komma att innebära att intäkterna för de patentombud som i dag bistår sökande med översättningar sjunker. Man kan dock på goda grunder utgå ifrån att det även fortsättningsvis kommer att finnas ett stort behov av att anlita ombud med specialkompetens, inte minst beträffande internationella patenträttsliga förhållanden. Därtill kommer att ett borttagande av översättningskraven såsom föreslagits sannolikt

kan innebära ett ökat antal valideringar av europeiska patent i Sverige. Prop. 2005/06:189
Detta kan i sin tur medföra ökade arbetsuppgifter för patentombuden och därmed ökade intäkter för patentnäringsen.

Regeringens förslag kommer inte att medföra några konsekvenser för den kommunala självstyrelsen, brottsligheten, det brottsförebyggande arbetet, för offentlig service i olika delar av landet, jämställdheten mellan kvinnor och män eller för möjligheten att nå de integrationspolitiska målen. Inte heller kommer förslaget att få några konsekvenser för miljön.

68 a §

I tvistemål enligt 65 § om ett europeiskt patent får rätten, om en fullständig översättning till svenska av patentskriften inte finns tillgänglig hos patentmyndigheten, förelägga patenthavaren eller annan som för talan på grund av en rätt som härleds från patenthavaren att ge in en sådan översättning. Om den förelagda parten är kärande i målet, skall föreläggandet ges vid påföljd att talan annars kan komma att avvisas. Är den förelagda parten svarande i målet, skall föreläggandet i stället ges vid påföljd att rätten annars kan låta översätta patentskriften på dennes bekostnad.

Paragrafen, som är ny, innehåller en bestämmelse om rätt för domstolar att begära in fullständig översättning av europeiska patent. Bestämmelsen har behandlats i avsnitt 7.2.

Det nya översättningskravet vad gäller europeiska patent i 82 § innebär att fullständiga översättningar till svenska av patentskrifter avseende europeiska patent inte alltid kommer att finnas tillgängliga. Enligt den nya 68 a § har dock en domstol, som har att pröva tvistemål om ett europeiskt patent enligt 65 §, möjlighet att begära in en fullständig översättning av den ifrågavarande patentskriften, när en sådan inte finns tillgänglig hos Patent- och registreringsverket (PRV). I enlighet med *Lagrådets* förslag används ordet ”patentskriften” för den text som skall översättas (jfr 21 §). Enligt artikel 98 i den europeiska patentkonventionen skall en europeisk patentskrift innehålla beskrivningen, patentkraven och i förekommande fall ritningarna. Skyldigheten att ombesörja och inge översättningen åligger enligt bestämmelsen patenthavaren eller annan som för talan på grund av en rätt som härleds från patenthavaren, exempelvis en licenstagare. De måltyper som är aktuella är bl.a. ogiltighet och överföring av patent, patentintrång, tvångslicens och bestämmande av ersättning i vissa fall. Bestämmelsen tar alltså sikte på tvistemål. I den mån frågan uppkommer i ett brottmål får rätten tillämpa 33 kap. 9 § rättegångsbalken.

Om ett översättningsföreläggande inte efterföljs inträder en påföljd, vars karaktär är beroende av om den förelagda parten uppträder som kärande eller svarande i målet. Är patenthavaren eller annan som härleder sin rätt från patenthavaren kärande i målet leder underlåtenhet att ge in översättning till att talan avvisas. Detta kan exempelvis bli fallet i mål om intrång. Är det däremot så att den förelagda parten uppträder som svarande blir påföljden i stället att patentskriften översätts på partens egen bekostnad genom rättens försorg. Detta skulle bl.a. kunna komma i fråga i mål om ogiltighet av patent.

82 §

Ett europeiskt patent har verkan i Sverige endast om sökanden inom tre månader efter den dag då det europeiska patentverket kungjort sitt beslut att bifalla patentansökningen till patentmyndigheten har

- *ingett översättning, på det sätt som föreskrivs i tredje stycket, av den text med vilken patentet enligt underrättelse till sökanden från det europeiska patentverket är avsett att meddelas, och*
- *betalat en avgift för offentliggörande.*

Beslutar det europeiska patentverket att *ett europeiskt patent skall upprätthållas i ändrad lydelse, gäller motsvarande även i fråga om den ändrade texten.*

Patentkraven skall alltid ges in i översättning till svenska. Har patentet meddelats på tyska eller franska, skall beskrivningen ges in i översättning till svenska eller engelska.

Översättning som avses i tredje stycket skall hållas tillgänglig för var och en. Har den europeiska patentansökningen inte publicerats av det europeiska patentverket när översättningen inkommer, skall dock översättningen inte hållas tillgänglig förrän sådan publicering sker.

Har översättning ingetts och avgift betalats inom föreskriven tid och har det europeiska patentverket kungjort sitt beslut att bifalla patentansökningen eller beslutat att det europeiska patentet skall upprätthållas i ändrad lydelse, skall det kungöras av patentmyndigheten.

Paragrafen innehåller bestämmelser om vissa villkor för att europeiska patent skall bli gällande i Sverige, nämligen krav på översättning och avgift. Vidare innehåller paragrafen vissa bestämmelser om patentmyndighetens åtgärder med sådan översättning. Paragrafen är ändrad som en följd av förslaget att Sverige skall tillträda Londonöverenskommelsen. Ändringarna har behandlats i avsnitt 7.2. I förhållande till betänkandets förslag har vissa sakliga och redaktionella ändringar gjorts.

Ändringarna i paragrafens *första stycke* innebär att fristen om tre månader för att ge in översättning av ett europeiskt patent läggs fast i lagen. Tidigare framgick denna frist endast av patentkungörelsen (60 §). *Andra stycket* motsvarar den tidigare sista meningen i första stycket.

Översättningskraven har flyttats från paragrafens första stycke till ett nytt *tredje stycke*. Bestämmelserna uppfyller de åtaganden som följer med ett tillträde till Londonöverenskommelsen. Innebörden är att patentkraven under alla förhållanden skall ges in till PRV i svensk översättning inom tremånadersfristen. Någon ytterligare översättning behöver inte ges in till PRV, om handläggnings språket i ansökningsärendet hos EPO varit engelska och patentet således meddelats på det språket. Har däremot det europeiska patentet meddelats på något annat av EPO:s officiella språk, dvs. tyska eller franska, måste en översättning av patentbeskrivningen presteras för validering i Sverige. Patenthavaren kan då välja mellan att till PRV ge in en översättning av beskrivningen till svenska eller engelska.

Fjärde stycket motsvarar det tidigare andra stycket.

Femte stycket motsvarar det tidigare tredje stycket. Den tidigare sista meningen om att patentmyndigheten skall tillhandahålla tryckta exemplar av översättningar har utgått. Skyldighet för patentmyndigheten att tillhandahålla översättningar framgår redan av fjärde stycket. Ändringen innebär att översättningarna inte behöver finnas i tryckt form.

I övrigt har endast språkliga och redaktionella ändringar skett. Dessa innebär alltså inte någon ändring i sak. Prop. 2005/06:189

83 §

Har *en* patenthavare *inte* inom föreskriven tid vidtagit åtgärd som avses i 82 §, skall vad i 72 § första stycket sägs om patentsökande *ha* motsvarande tillämpning. Förklaras med stöd av 72 § att sådan åtgärd skall anses vidtagen i rätt tid, skall *det kungöras av patentmyndigheten*.

Har någon, efter det tiden för att *vidta* åtgärd enligt 82 § *gått ut* men innan kungörelsen utfärdades, i god tro börjat utnyttja uppfinningen yrkesmässigt *i Sverige* eller vidtagit väsentliga åtgärder *för det*, *har han* den rätt som anges i 74 § andra och tredje styckena.

Paragrafen innehåller bestämmelser som gör bestämmelsen i 72 § om återställande av försutten tid tillämplig även i fall då översättning av ett europeiskt patent getts in för sent eller avgiften för offentliggörande av översättningen betalats för sent.

I *första stycket* har en hänvisning till 82 § första stycket utgått. Ändringen är en följd av det som föreslagits beträffande 82 §; jfr författningskommentaren ovan.

I övrigt har endast språkliga ändringar gjorts. Dessa innebär alltså inte någon ändring i sak.

91 §

Inkommer sökanden eller patenthavaren till patentmyndigheten med rättelse av översättning som avses i 82 § och *betalar* han fastställd avgift för *offentliggörande* av den rättade översättningen, gäller denna i stället för den tidigare. Rättad översättning skall hållas tillgänglig för *var och en*, om den ursprungliga översättningen *hålls tillgänglig*. Har rättelse inkommit och avgift *betalats* och är den ursprungliga översättningen tillgänglig för *var och en*, skall myndigheten utfärda kungörelse även om rättelsen.

Inkommer sökanden med rättelse av översättning som avses i 88 §, och *betalar* han fastställd avgift, skall patentmyndigheten utfärda kungörelse *om det* och hålla den rättade översättningen tillgänglig för *var och en*. Sedan kungörelsen utfärdats, gäller den rättade översättningen i stället för den tidigare.

Har någon, innan rättad översättning blev gällande, i god tro börjat utnyttja uppfinningen yrkesmässigt *i Sverige* på *ett* sätt som enligt tidigare översättning *inte* utgjorde intrång i sökandens eller patenthavarens rätt eller vidtagit väsentliga åtgärder *för det*, *har han* den rätt som anges i 74 § andra och tredje styckena.

Paragrafen innehåller bestämmelser om rättelse av översättning som avses i 82 §. Den ändring som har gjorts har behandlats i avsnitt 7.2.

Tidigare föreskrevs i första stycket sista meningen en skyldighet för PRV att hålla tryckta exemplar av rättade översättningar tillgängliga. På motsvarande sätt som i 82 § har denna skyldighet tagits bort, såvitt avser tryckta exemplar. Kvar står skyldigheten för PRV att hålla rättade översättningar tillgängliga för var och en.

I övrigt har endast språkliga ändringar gjorts. Dessa innebär alltså inte någon ändring i sak. Prop. 2005/06:189

Ikraftträdandebestämmelser m.m.

1. Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

2. De nya bestämmelserna skall tillämpas på europeiska patent beträffande vilka kungörelse om att patentet meddelats publicerats i den europeiska patenttidningen efter ikraftträdandet.

Ikraftträdandebestämmelserna har behandlats i avsnitt 8.

Enligt punkt 1 träder de nya bestämmelserna i kraft den dag regeringen bestämmer.

Enligt punkt 2 skall de nya bestämmelserna tillämpas på alla europeiska patent där kungörelse om att patentet meddelats publicerats i den europeiska patenttidningen efter ikraftträdandet. Det innebär alltså att även om en ansökan om europeiskt patent gjorts före ikraftträdandet, får patenthavaren använda sig av de nya liberala översättningsreglerna så länge själva kungörelsen om meddelandet publicerats först efter ikraftträdandet. Övergångsbestämmelsen motsvarar artikel 9 i Londonöverenskommelsen.

Patentfördragsutredningens uppdrag

Vår huvudsakliga uppgift har varit att ta fram underlag för bedömning av om Sverige bör tillträda den reviderade versionen av den europeiska patentkonventionen (EPC 2000), överenskommelsen om tillämpning av artikel 65 i EPC (den s.k. Londonöverenskommelsen) och patenträttskonventionen (PLT) samt att även ge förslag till de lagändringar som behövs för att dessa instrument skall kunna tillträdas eller som annars bedöms lämpliga i samband med ett tillträde. I uppdraget har också ingått att lämna förslag till lagändringar med anledning av ändringar som gjorts i konventionen om patentsamarbete (PCT). Slutligen har vi haft att överväga dels en fråga om förstärkt sekretesskydd för immaterialrättsliga rådgivare, dels några särskilda frågor som rör handläggningen av patentansökningsärenden.

Londonöverenskommelsen (avsnitt 4)

Ratificering av Londonöverenskommelsen

Londonöverenskommelsen syftar till att sänka de kostnader som följer med villkor om att ett europeiskt patent skall översättas för att få giltighet i designerade stater. Överenskommelsen är inte obligatorisk utan kan tillträdas av de EPC-stater som så önskar. Avtalskonstruktionen har valts för att säkra att översättningslättnader genomförs samtidigt i ett visst antal stater. Genom anslutning till överenskommelsen åtar sig respektive stat att helt eller delvis ge upp krav på översättning. Den närmare innebörden är att stater som har något av EPO:s handläggningsspråk som ett av sina officiella språk helt avstår från att kräva översättning av patentet. Övriga anslutna stater, som alltså inte har engelska, tyska eller franska som officiellt språk, skall välja ett av EPO:s handläggningsspråk och avstå från översättning av patentbeskrivningen, om patentet är meddelat på eller finns översatt till det anvisade språket. Också när patentskriften finns på detta språk har dessa stater alltså rätt att kräva översättning av patentkraven till ett av sina officiella språk.

Enligt den bedömning vi gjort kan det visserligen inte uteslutas att en svensk ratificering av Londonöverenskommelsen ger vissa negativa konsekvenser, i första hand för patentombudsnäringen men också i viss mån för tredje man. Däremot har vi inte funnit någon grund för att räkna med annat än marginella effekter för det svenska språkets ställning och utveckling. Farhågor om sämre förutsättningar för svensk termuppbyggnad motsägs bl.a. av upplysningar från Terminologicentrum AB

(TNC) om att översätta patentdokument praktiskt taget aldrig utnyttjas i terminologiarbetet. Till saken hör att översättningarna oftast framställs lång tid efter det att uppfinningen offentliggjorts. De översättningar som i dag förvaras hos PRV har också en mycket liten efterfrågan, vilket i sig gör texterna mindre ägnade att introducera ny terminologi och för teknikspridning. Sammanfattningsvis har vi funnit, framför allt med hänsyn till den stimulans av patentsystemet som en reducering av patenteringskostnaderna förväntas leda till, övervägande skäl för en svensk ratificering av Londonöverenskommelsen. Sverige bör välja engelska som det språk från vilket ytterligare översättning av patentbeskrivningar inte skall krävas. Dock bör möjligheten utnyttjas att kräva obligatorisk översättning till svenska av patentkraven.

Förändringar i nationell lagstiftning i anledning av Londonöverenskommelsen

En ratificering av Londonöverenskommelsen förutsätter ändringar i 82 § PL, där de nya översättningskraven måste skrivas in. I Londonöverenskommelsen har tagits in en uttrycklig erinran om att anslutna stater är oförhindrade att kräva fullständig översättning av det europeiska patentet när en tvist om patentet uppkommit. För att underlätta domstolens handläggning bör enligt vår mening detta särskilt regleras i en ny 68 a § PL.

Förslag till lag om ändring i patentlagen (1967:837)

Härigenom föreskrivs i fråga om patentlagen (1967:837)

dels ---,

dels att --- 82, 83, --- 91 --- §§ skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas 8 nya paragrafer, --- 68 a §§, av följande lydelse,

dels ---.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

68 a §

I mål enligt 65 § får rätten, om en fullständig översättning till svenska av ett europeiskt patent inte finns tillgänglig hos patentmyndigheten, förelägga patenthavaren eller annan som för talan på grund av en rätt, som härleds från patenthavaren, att ge in en sådan översättning vid påföljd att patentet annars kan komma att översättas på dennes bekostnad genom rättens försorg eller, om den förelagda parten är kärande i målet, vid påföljd att talan annars kan komma att avvisas.

82 §¹

Europeiskt patent har verkan här i riket endast om sökanden inom tid som regeringen bestämmer till patentmyndigheten ingivit översättning till svenska av den text med vilken patentet enligt under rättelse till sökanden från det europeiska patentverket är avsett att meddelas och han inom samma tid erlagt fastställd avgift för tryckning av översättningen. Beslutar det europeiska patentverket att europeiskt patent skall upprätthållas i ändrad avfattning, gäller vad nu sagts även i fråga om den ändrade texten.

Ett europeiskt patent har verkan här i riket endast om sökanden inom tre månader från den dag då det europeiska patentverket har kungjort sitt beslut att meddela patentet till patentmyndigheten har
– *ingivit, på det sätt som föreskrivs i andra stycket, den text med vilken patentet meddelats av det europeiska patentverket, och*
– *betalat fastställd avgift för offentliggörande. Beslutar det europeiska patentverket att ett europeiskt patent skall upprätthållas i ändrad avfattning eller begränsas, gäller vad nu sagts även i fråga om den ändrade texten.*

¹ Senaste lydelse 1978:149.

Patentkraven skall alltid ges in i översättning till svenska. Har patentet meddelats på tyska eller franska skall beskrivningen ges in i översättning till svenska eller engelska.

Översättning skall hållas tillgänglig för *envar*. Har den europeiska patentansökningen *icke* publicerats av det europeiska patentverket när översättningen inkommer, skall dock översättningen ej hållas tillgänglig förrän sådan publicering sker.

Översättning *som avses i andra stycket* skall hållas tillgänglig för *var och en*. Har den europeiska patentansökningen *inte* publicerats av det europeiska patentverket när översättningen inkommer, skall dock översättningen *inte* hållas tillgänglig förrän sådan publicering sker.

Har översättning *ingivits* och avgift erlagts inom föreskriven tid och har det europeiska patentverket kungjort sitt beslut att bifalla patentansökningen eller beslutat att det europeiska patentet skall upprätthållas i ändrad avfattning, skall patentmyndigheten utfärda kungörelse därom. *Så snart ske kan skola tryckta exemplar av översättningen finnas att tillgå hos patentmyndigheten.*

Har översättning *ingetts* och avgift erlagts inom föreskriven tid och har det europeiska patentverket kungjort sitt beslut att bifalla patentansökningen eller beslutat att det europeiska patentet skall upprätthållas i ändrad avfattning *eller begränsas*, skall patentmyndigheten utfärda kungörelse därom.

83 §²

Har patenthavare *icke* inom föreskriven tid vidtagit åtgärd som avses i 82 § *första stycket*, skall vad i 72 § första stycket sägs om patentsökande äga motsvarande tillämpning. Förklaras med stöd av 72 § att sådan åtgärd skall anses vidtagen i rätt tid, skall patentmyndigheten utfärda kungörelse därom.

Har patenthavare *icke* inom föreskriven tid vidtagit åtgärd som avses i 82 §, skall vad i 72 § första stycket sägs om patentsökande äga motsvarande tillämpning. Förklaras med stöd av 72 § att sådan åtgärd skall anses vidtagen i rätt tid, skall patentmyndigheten utfärda kungörelse därom.

Har någon, efter det tiden för att vidtaga åtgärd enligt 82 § *första stycket* utgått men innan kungörelsen utfärdades, i god tro börjat utnyttja uppfinningen yrkesmässigt här i riket eller vidtagit väsentliga åtgärder därför, äger han den rätt som anges i 74 § andra och tredje styckena.

Har någon, efter det tiden för att vidtaga åtgärd enligt 82 § utgått men innan kungörelsen utfärdades, i god tro börjat utnyttja uppfinningen yrkesmässigt här i riket eller vidtagit väsentliga åtgärder därför, äger han den rätt som anges i 74 § andra och tredje styckena.

² Senaste lydelse 1978:149.

91 §³

Inkommer sökanden eller patenthavaren till patentmyndigheten med rättelse av översättning som avses i 82 § och erlägger han fastställd avgift för *tryckning* av den rättade översättningen, gäller denna i stället för den tidigare. Rättad översättning skall hållas tillgänglig för *envar*, om den ursprungliga översättningen *hålles* tillgänglig. Har rättelse inkommit och avgift erlagts och är den ursprungliga översättningen tillgänglig för *envar*, skall myndigheten utfärda kungörelse även om rättelsen. *Så snart ske kan skola tryckta exemplar av den rättade översättningen finnas att tillgå hos patentmyndigheten.*

Inkommer sökanden eller patenthavaren till patentmyndigheten med rättelse av översättning som avses i 82 § och erlägger han fastställd avgift för *offentliggörande* av den rättade översättningen, gäller denna i stället för den tidigare. Rättad översättning skall hållas tillgänglig för *var och en*, om den ursprungliga översättningen *hålls* tillgänglig. Har rättelse inkommit och avgift erlagts och är den ursprungliga översättningen tillgänglig för *var och en*, skall myndigheten utfärda kungörelse även om rättelsen.

Inkommer sökanden med rättelse av översättning som avses i 88 §, och erlägger han fastställd avgift, skall patentmyndigheten utfärda kungörelse därom och hålla den rättade översättningen tillgänglig för envar. Sedan kungörelsen utfärdats, gäller den rättade översättningen i stället för den tidigare.

Har någon, innan rättad översättning blev gällande, i god tro börjat utnyttja uppfinningen yrkesmässigt här i riket på sätt som enligt tidigare översättning *icke* utgjorde intrång i sökandens eller patenthavarens rätt eller vidtagit väsentliga åtgärder därför, äger han den rätt som anges i 74 § andra och tredje styckena.

Har någon, innan rättad översättning blev gällande, i god tro börjat utnyttja uppfinningen yrkesmässigt här i riket på sätt som enligt tidigare översättning *inte* utgjorde intrång i sökandens eller patenthavarens rätt eller vidtagit väsentliga åtgärder därför, äger han den rätt som anges i 74 § andra och tredje styckena.

---

1. Denna lag träder i kraft, i fråga om – – – den ..., och i övrigt den dag regeringen bestämmer.

2. De nya bestämmelserna skall, om annat inte följer av vad som föreskrivs nedan, tillämpas även på patentansökningar som gjorts före ikraftträdandet samt på patent som meddelats före ikraftträdandet eller som meddelats på grund av ansökan som har gjorts innan dess.

-----

³ Senaste lydelse 1980:105.

Förteckning över remissinstanser

Prop. 2005/06:189

Bilaga 3

Svea hovrätt, Stockholms tingsrätt, Justitiekanslern, Domstolsverket, Försvarets materielverk, Kommerskollegium, Stockholms universitet, Kungl. tekniska högskolan i Stockholm, Uppsala universitet, Handelshögskolan i Stockholm, Svenska språknämnden, Konkurrensverket, Patent- och registreringsverket, Patentbesvärsrätten, AB Terminologicentrum TNC, Stiftelsen Innovationscentrum, Verket för näringslivsutveckling, Verket för innovationssystem, Vetenskapsrådet, Sveriges advokatsamfund, Svenska Akademien, Föreningen Svenskt Näringsliv, FöretagarFörbundet, Företagarna, Business Software Alliance, Telefon AB LM Ericsson, Industrial Research Institutes in Sweden, IT-Företagen, Lantbrukarnas Riksförbund, Läkemedelsindustriföreningen, Näringslivets Nämnd för Regelgranskning, Svenska Föreningen för Industriellt Rättsskydd, Svenska Industriens Patentingenjörers Förening, Sveriges Patentbyråers Förening, Svenska Patentombudsföreningen, Svenska Uppfinnareföreningen, Sveriges Civilingenjörersförbund, Swedepark.

Agreement on the application
of Article 65 of the
European Patent Convention

Överenskommelse
Om tillämpning av artikel 65 i
Europeiska patentkonventionen

PREAMBLE

The States parties to this
Agreement,

IN THEIR CAPACITY as
Contracting States to the
Convention on the Grant of
European Patents (European
Patent Convention) of 5 October
1973,

REAFFIRMING their desire to
strengthen co-operation between
the States of Europe in respect of
the protection of inventions,

HAVING REGARD to Article 65
of the European Patent
Convention, hereinafter "EPC",

RECOGNISING the importance
of the objective to reduce the costs
relating to the translation of
European patents,

STRESSING the need for
widespread adherence to that
objective,

DETERMINED to contribute
effectively to such cost reduction,

HAVE AGREED ON THE
FOLLOWING PROVISIONS:

Article 1

Dispensation with translation
requirements

1. Any State party to this
Agreement having an official
language in common with one
of the official languages of

INGRESS

De stater som är parter i denna
överenskommelse, vilka

I EGENSKAP av fördragsslutande
stater till konventionen om
meddelande av europeiska patent
(Europeiska patentkonventionen)
av den 5 oktober 1973,

BEKRÄFTAR sin önskan att
stärka samarbetet mellan Europas
stater såvitt avser skyddet för upp-
finningar,

MED HÄNVISNING till artikel
65 i Europeiska patentkonven-
tionen, nedan benämnd "EPC",

INSER betydelsen av ändamålet
att minska kostnader hänförliga till
översättning av europeiska patent,

FRAMHÅLLER nödvändigheten
av omfattande anslutning till detta
ändamål,

ÄR FAST BESLUTNA att effek-
tivt bidra till sådan kostnads-
minskning,

HAR KOMMIT ÖVERENS OM
FÖLJANDE:

Artikel 1

Avkall på översättningskrav

1. Varje stat som är part i denna
överenskommelse och som
har ett officiellt språk gemen-
samt med ett av Europeiska

the European Patent Office shall dispense with the translation requirements provided for in Article 65, paragraph 1 EPC.

2. Any State party to this Agreement having no official language in common with one of the official languages of the European Patent Office shall dispense with the translation requirements provided for in Article 65, paragraph 1 EPC, if the European patent has been granted in the official language of the European Patent Office prescribed by that State, or translated into that language and | supplied under the conditions provided for in Article 65, paragraph 1 EPC.
3. The States referred to in paragraph 2 shall continue to have the right to require that a translation of the claims into one of their official languages be supplied under the conditions provided for in Article 65, paragraph 1 EPC.
4. Nothing in this Agreement shall be construed as restricting the right of the States parties to this Agreement to dispense with any translation requirement or to apply more liberal translation requirements than those referred to in paragraphs 2 and 3.

Article 2

Translations in case of dispute

Nothing in this Agreement shall be construed as restricting the right of the States parties to this

patentverkets officiella språk skall avstå från krav på sådan översättning som avses i artikel 65.1 EPC.

2. Varje stat som är part i denna överenskommelse och som inte har något officiellt språk gemensamt med ett av Europeiska patentverkets officiella språk skall avstå från krav på sådan översättning som avses i artikel 65.1 EPC, om det europeiska patentet har meddelats på det av Europeiska patentverkets officiella språk som föreskrivits av staten i fråga, eller har översatts till det språket samt ingivits i den ordning som anges i enligt artikel 65.1 EPC.
3. En stat som avses i punkt 2 skall även fortsättningsvis ha rätt att kräva att en översättning av patentkraven till något av statens officiella språk ges in i den ordning som anges i artikel 65.1 EPC.
4. Ingenting i denna överenskommelse skall tolkas som innefattande någon inskränkning i rätten för stater som är parter i överenskommelsen att helt avstå från översättningskrav eller att tillämpa mer liberala översättningskrav än som följer av punkterna 1 och 2.

Artikel 2

Översättningar i fall av tvist

Ingenting i denna överenskommelse skall tolkas som innefattande någon inskränkning i

Agreement to prescribe that, in the case of a dispute relating to a European patent, the patent proprietor, at his own expense,

a) shall supply, at the request of an alleged infringer, a full translation into an official language of the State in which the alleged infringement took place,

b) shall supply, at the request of the competent court or quasi judicial authority in the course of legal proceedings, a full translation into an official language of the State concerned.

Article 3

Signature – Ratification

This Agreement shall be open for signature by any Contracting State to the European Patent Convention until 30 June 2001.

This Agreement shall be subject to ratification. Instruments of ratification shall be deposited with the Government of the Federal Republic of Germany.

Article 4

Accession

This Agreement shall, on expiry of the term for signature mentioned in Article 3, paragraph 1, be open to accession by any Contracting State to the European Patent Convention and any State which is entitled to accede to that Convention. Instruments of accession shall be deposited with the Government of the Federal Republic of Germany.

rätten för stater som är parter i överenskommelsen att föreskriva att patenthavaren, i fall av tvist som rör ett europeiskt patent, på egen bekostnad

a) skall, på begäran av en påstådd intrångsgörare, tillhandahålla en fullständig översättning till ett officiellt språk i den stat där det påstådda intrånget ägde rum,

b) skall, på anmodan av behörig domstol eller behörig domstolsliknande myndighet inom ramen för rättsförfarande, ge in en fullständig översättning till ett officiellt språk i den berörda staten.

Artikel 3

Undertecknande – ratificering

Denna överenskommelse är öppen för undertecknande till och med den 30 juni 2001 av varje fördragsslutande stat till Europeiska patentkonventionen.

Denna överenskommelse skall ratificeras. Ratifikationsinstrument skall deponeras hos Förbundsrepubliken Tysklands regering.

Artikel 4

Anslutning

Denna överenskommelse är, när den tid för undertecknande, som anges i artikel 3 första stycket löpt ut, öppen för anslutning för varje fördragsslutande stat till Europeiska patentkonventionen samt för varje stat som har rätt att ansluta sig till den konventionen. Anslutningsinstrument skall deponeras hos Förbundsrepubliken Tysklands regering.

Article 5

Prohibition of reservations

No State party to this Agreement may make reservations thereto.

Artikel 5

Förbud mot förbehåll

Ingen stat som är part i denna överenskommelse får göra förbehåll mot densamma.

Article 6

Entry into force

This Agreement shall enter into force on the first day of the fourth month after the deposit of the last instrument of ratification or accession by eight Contracting States to the European Patent Convention, including the three States in which the most European patents took effect in 1999. Any ratification or accession after the entry into force of this Agreement shall take effect on the first day of the fourth month after the deposit of the instrument of ratification or accession.

Artikel 6

Ikraftträdande

Denna överenskommelse träder i kraft första dagen i fjärde månaden efter deposition av det sista ratifikations eller anslutningsinstrumentet från åtta fördragslutande stater till Europeiska patentkonventionen, varibland skall finnas de tre stater i vilka de flesta Europeiska patent vann giltighet år 1999. Ratifikation eller anslutning efter det denna överenskommelse trätt i kraft träder i kraft första dagen i fjärde månaden efter deposition av ratifikations

Article 7

Duration of the Agreement

This Agreement shall be concluded for an unlimited duration.

Artikel 7

Överenskommelsens giltighetstid

Denna överenskommelse gäller för obegränsad tid.

Article 8

Denunciation

Any State party to this Agreement may denounce it at any time, once it has been in force for three years. Notification of denunciation shall be given to the Government of the Federal Republic of Germany. The denunciation shall take effect one year after the date of receipt of such notification. No rights acquired pursuant to this Agreement before the denunciation took effect shall thereby be impaired.

Artikel 8

Uppsägning

Varje stat som är part i denna överenskommelse får, när denna varit i kraft i tre år, när som helst säga upp överenskommelsen. Meddelande om uppsägning skall lämnas till Förbundsrepubliken Tysklands regering. Uppsägningen träder i kraft ett år efter den dag då sådant meddelande togs emot. Inga rättigheter som vunnits med stöd av denna överenskommelse skall därvid påverkas.

Article 9
Scope

This Agreement shall apply to European patents in respect of which the mention of grant was published in the European Patent Bulletin after the Agreement entered into force for the State concerned.

Article 10
Languages of the Agreement

This Agreement, drawn up in a single original in the English, French and German languages shall be deposited with Government of the Federal Republic of Germany, the three texts being equally authentic.

Article 11
Transmissions and notifications

1. The Government of the Federal Republic of Germany shall draw up certified true copies of this Agreement and shall transmit them to the Governments of all signatory or acceding States.
2. The Government of the Federal Republic of Germany shall notify to the Governments of the States referred to in paragraph 1:
  - a) any signature;
  - b) the deposit of any instrument of ratification or accession;
  - c) the date of entry into force of this Agreement;
  - d) any denunciation received pursuant to Article 8 and the date on which it will take effect.

Artikel 9
Tillämpningsområde

Denna överenskommelse tillämpas på europeiska patent beträffande vilka kungörelse om att patent meddelats publicerats i Europeiska patenttidningen efter det att överenskommelsen trädde i kraft för staten i fråga.

Artikel 10
Överenskommelsens språk

Denna överenskommelse, som upprättats i ett enda original-exemplar på engelska, franska och tyska språken, skall deponeras hos Förbundsrepubliken Tysklands regering. De tre texterna äger lika vitsord.

Artikel 11
Översändande och underrättelser

1. Förbundsrepubliken Tysklands regering skall framställa bestyrkta avskrifter av denna överenskommelse och översända dem till regeringarna i alla stater som undertecknat överenskommelsen eller anslutit sig till den.
2. Förbundsrepubliken Tysklands regering skall underrätta regeringarna i de stater som avses i punkt 1 om
  - a) undertecknanden,
  - b) depositioner av ratifikations eller anslutningsinstrument,
  - c) dagen för denna överenskommelses ikraftträdande,
  - d) uppsägningar enligt artikel 8 och dagen för varje uppsägnings ikraftträdande.

3. The Government of the Federal Republic of Germany shall register this Agreement with the Secretariat of the United Nations.

3. Förbundsrepubliken Tysklands regering skall låta registrera denna överenskommelse hos Förenta Nationernas sekretariat.

Prop. 2005/06:189
Bilaga 4

IN WITNESS WHEREOF, the Plenipotentiaries authorised thereto, having presented their Full Powers, found to be in good and due form, have signed this Agreement.

TILL BEKRÄFTELSE HÄRAV har därtill vederbörligen befullmäktigade ombud, efter att ha företett sina fullmakter vilka befunnits vara i gott och vederbörligt skick, undertecknat denna överenskommelse.

Done at London...

London den...

Förslag till lag om ändring i patentlagen (1967:837)

Härigenom föreskrivs i fråga om patentlagen (1967:837)¹ dels att 82, 83 och 91 §§ skall ha följande lydelse, dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 68 a §, av följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***68 a §**

I tvistemål enligt 65 § om ett europeiskt patent får rätten, om en fullständig översättning till svenska av patentet inte finns tillgänglig hos patentmyndigheten, förelägga patenthavaren eller annan som för talan på grund av en rätt som härleds från patenthavaren att ge in en sådan översättning. Om den förelagda parten är kärande i målet, skall föreläggandet ges vid påföljd att talan annars kan komma att avvisas. Är den förelagda parten svarande i målet, skall föreläggandet i stället ges vid påföljd att rätten annars kan låta översätta patentet på dennes bekostnad.

82 §

Europeiskt patent har verkan här i riket endast om sökanden inom tid som regeringen bestämmer till patentmyndigheten ingivit översättning till svenska av den text med vilken patentet enligt underrättelse till sökanden från det europeiska patentverket är avsett att meddelas och han inom samma tid erlagt fastställd avgift för tryckning av översättningen. Beslutar det europeiska patentverket att europeiskt patent skall upprätthållas i ändrad avfattning, gäller vad nu sagts även i fråga om den ändrade texten.

Ett europeiskt patent har verkan i Sverige endast om sökanden inom tre månader efter den dag då det europeiska patentverket kungjort sitt beslut att bifalla patentansökningen till patentmyndigheten har

– ingett översättning, på det sätt som föreskrivs i tredje stycket, av den text med vilken patentet enligt underrättelse till sökanden från det europeiska patentverket är avsett att meddelas, och

– betalat en avgift för offentliggörande.

¹ Lagen omtryckt 1983:433.

Beslutar det europeiska patentverket att *ett* europeiskt patent skall upprätthållas i ändrad lydelse, gäller *motsvarande* även i fråga om den ändrade texten.

Patentkraven skall alltid ges in i översättning till svenska. Har patentet meddelats på tyska eller franska, skall beskrivningen ges in i översättning till svenska eller engelska.

Översättning skall hållas tillgänglig för *envar*. Har den europeiska patentansökningen *icke* publicerats av det europeiska patentverket när översättningen inkommer, skall dock översättningen *ej* hållas tillgänglig förrän sådan publicering sker.

Översättning *som avses i tredje stycket* skall hållas tillgänglig för *var och en*. Har den europeiska patentansökningen *inte* publicerats av det europeiska patentverket när översättningen inkommer, skall dock översättningen *inte* hållas tillgänglig förrän sådan publicering sker.

Har översättning *ingivits* och avgift *erlagts* inom föreskriven tid och har det europeiska patentverket kungjort sitt beslut att bifalla patentansökningen eller beslutat att det europeiska patentet skall upprätthållas i ändrad *avfattning*, skall *patentmyndigheten utfärda kungörelse därom. Så snart ske kan skola tryckta exemplar av översättningen finnas att tillgå hos patentmyndigheten.*

Har översättning *ingetts* och avgift *betalats* inom föreskriven tid och har det europeiska patentverket kungjort sitt beslut att bifalla patentansökningen eller beslutat att det europeiska patentet skall upprätthållas i ändrad lydelse, skall *det kungöras av patentmyndigheten.*

83 §

Har patenthavare *icke* inom föreskriven tid vidtagit åtgärd som avses i 82 § *första stycket*, skall vad i 72 § första stycket sägs om patentsökande *äga* motsvarande tillämpning. Förklaras med stöd av 72 § att sådan åtgärd skall anses vidtagen i rätt tid, skall *patentmyndigheten utfärda kungörelse därom.*

Har *en* patenthavare *inte* inom föreskriven tid vidtagit åtgärd som avses i 82 §, skall vad i 72 § första stycket sägs om patentsökande *ha* motsvarande tillämpning. Förklaras med stöd av 72 § att sådan åtgärd skall anses vidtagen i rätt tid, skall *det kungöras av patentmyndigheten.*

Har någon, efter det tiden för att *vidtaga* åtgärd enligt 82 § *första stycket utgått* men innan kungörelsen utfärdades, i god tro börjat utnyttja uppfinningen yrkesmässigt *här i riket* eller vidtagit väsentliga åtgärder *därför, äger*

Har någon, efter det tiden för att *vidta* åtgärd enligt 82 § *gått ut* men innan kungörelsen utfärdades, i god tro börjat utnyttja uppfinningen yrkesmässigt *i Sverige* eller vidtagit väsentliga åtgärder *för det, har* han den rätt som anges

han den rätt som anges i 74 § andra och tredje styckena. i 74 § andra och tredje styckena.

Prop. 2005/06:189
Bilaga 5

91 §

Inkommer sökanden eller patenthavaren till patentmyndigheten med rättelse av översättning som avses i 82 § och *erlägger* han fastställd avgift för *tryckning* av den rättade översättningen, gäller denna i stället för den tidigare. Rättad översättning skall hållas tillgänglig för *envar*, om den ursprungliga översättningen *hålles* tillgänglig. Har rättelse inkommit och avgift *erlagts* och är den ursprungliga översättningen tillgänglig för *envar*, skall myndigheten utfärda kungörelse även om rättelsen. *Så snart ske kan skola tryckta exemplar av den rättade översättningen finnas att tillgå hos patentmyndigheten.*

Inkommer sökanden med rättelse av översättning som avses i 88 §, och *erlägger* han fastställd avgift, skall patentmyndigheten utfärda kungörelse *därom* och hålla den rättade översättningen tillgänglig för *envar*. Sedan kungörelsen utfärdats, gäller den rättade översättningen i stället för den tidigare.

Har någon, innan rättad översättning blev gällande, i god tro börjat utnyttja uppfinningen yrkesmässigt *här i riket* på sätt som enligt tidigare översättning *icke* utgjorde intrång i sökandens eller patenthavarens rätt eller vidtagit väsentliga åtgärder *därför*, *äger* han den rätt som anges i 74 § andra och tredje styckena.

Inkommer sökanden eller patenthavaren till patentmyndigheten med rättelse av översättning som avses i 82 § och *betalar* han fastställd avgift för *offentliggörande* av den rättade översättningen, gäller denna i stället för den tidigare. Rättad översättning skall hållas tillgänglig för *var och en*, om den ursprungliga översättningen *hålls* tillgänglig. Har rättelse inkommit och avgift *betalats* och är den ursprungliga översättningen tillgänglig för *var och en*, skall myndigheten utfärda kungörelse även om rättelsen.

Inkommer sökanden med rättelse av översättning som avses i 88 §, och *betalar* han fastställd avgift, skall patentmyndigheten utfärda kungörelse *om det* och hålla den rättade översättningen tillgänglig för *var och en*. Sedan kungörelsen utfärdats, gäller den rättade översättningen i stället för den tidigare.

Har någon, innan rättad översättning blev gällande, i god tro börjat utnyttja uppfinningen yrkesmässigt *i Sverige* på *ett* sätt som enligt tidigare översättning *inte* utgjorde intrång i sökandens eller patenthavarens rätt eller vidtagit väsentliga åtgärder *för det*, *har* han den rätt som anges i 74 § andra och tredje styckena.

---

1. Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

2. De nya bestämmelserna skall tillämpas på europeiska patent beträffande vilka kungörelse om att patentet meddelats publicerats i den europeiska patenttidningen efter ikraftträdandet enligt punkt 1.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2006-03-07

Närvarande: f.d. justitierådet Hans Danelius, regeringsrådet Karin Almgren och f.d. kammarrättspresidenten Jan Francke.

Ändringar i patentlagen

Enligt en lagrådsremiss den 16 februari 2006 (Näringsdepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i patentlagen (1967:837).

Förslaget har inför Lagrådet föredragits av rättssakkunnige Jonas Pontén.

Förslaget föranleder följande yttrande av *Lagrådet*:

68 a §

I paragrafen används uttrycken ”översättning – – – av patentet” och ”översätta patentet”. Lagrådet föreslår att ordet ”patentet” i dessa sammanhang ersätts med ”patentskriften” (jfr 21 § patentlagen).

Förslaget innebär vidare bl.a. att domstol i en rättegång skall kunna förelägga patenthavaren, även när denne är svarande, att inge en översättning av patentskriften och att, om föreläggandet inte följs, låta utföra översättningen på patenthavarens bekostnad.

Det ankommer i tvistemål i allmänhet på käranden att förebringa den utredning som han anser nödvändig för bifall till sin talan. Det innebär också normalt att käranden, i den mån han åberopar handlingar på främmande språk och domstolen anser översättningar nödvändiga, måste tillhandahålla sådana översättningar på egen bekostnad.

Att, som föreslås i remissen, begära att patenthavaren som svarande i t.ex. en ogiltighetsprocess skall ombesörja och inge översättningar av patentskriften är därför en ordning som enligt Lagrådets mening måste motiveras av särskilda skäl. Det förhållandet att en stat enligt artikel 2 i Londonöverenskommelsen tillåts föreskriva att patenthavaren på domstols begäran skall tillhandahålla översättningar av patentskrifter utgör inte ett sådant skäl. Tvärtom kan noteras att syftet med Londonöverenskommelsen och de därpå baserade lagbestämmelserna är att minska patenthavarnas översättningskostnader. Det får dessutom anses föreligga en viss presumtion för att ett beviljat patent är välgrundat, vilket talar för att den som vill angripa patentet genom att väcka talan mot patenthavaren har att förse domstolen med det material som rätten behöver, alltså i förekommande fall även en översättning av patentskriften.

Att patenthavaren, om han vinner målet, kan tillerkännas ersättning från motparten för sina översättningskostnader utgör inte heller ett tillräckligt skäl för att han initialt bör stå för dessa kostnader. Man kan ju väl tänka sig situationer då en patenthavare, som utsätts för en ogrundad talan, påtvingas betydande kostnader för översättning, vilka han sedan på grund av motpartens insolvens eller av annat skäl inte kommer att kunna få ersatta.

Lagrådet föreslår därför att paragrafen får följande formulering:

”I tvistemål enligt 65 § om ett europeiskt patent får rätten, om en fullständig översättning till svenska av patentskriften inte finns tillgänglig hos patentmyndigheten, förelägga käranden att ge in en sådan översättning vid påföljd att talan annars kan komma att avvisas.”

Lagrådet har i övrigt inte någon erinran mot de föreslagna bestämmelserna.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 16 mars 2006.

Närvarande: Statsministern Persson, statsråden Freivalds, Sahlin, Pagrotsky, Messing, Y. Johansson, Bodström, Sommestad, Karlsson, Nykvist, Andnor, Nuder, M. Johansson, Hallengren, Björklund, Holmberg, Jämtin, Österberg, Orback, Baylan.

Föredragande: statsrådet Messing.

Regeringen beslutar proposition 2005/06:189 Ändringar i patentlagen.